



CASESTUDIE

JOMFRUHUMMER I EU



PRISSTRUKTUR I LEVERANDØRKÆDEN

MED FOKUS PÅ DANMARK,
FRANKRIG OG IRLAND

EUMOF A

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

Maritime
anliggender og
fiskeri

MARTS 2019

WWW.EUMOFA.EU

Tekst udfærdiget i marts 2019

Hverken Europa-Kommissionen eller personer, som handler på vegne af Kommissionen, er ansvarlige for den eventuelle anvendelse af informationerne i denne rapport.

Luxemburg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2019

© Den Europæiske Union, 2019

Må videreanvendes med angivelse af kilden.

Europa-Kommissionens videreanvendelsespolitik er reguleret af afgørelse 2011/833/EU (OJ L 330, 14.12.2011, s. 39).

Forsidefoto: © Les Pêcheurs de Bretagne, 2018

Til enhver anvendelse eller gengivelse af billeder eller andet materiale, til hvilke EU ikke ejer rettighederne, skal der søges tilladelse direkte fra rettighedshaverne.

PDF ISBN 978-92-76-02365-4 doi: 10.2771/93184

VED YDERLIGERE OPLYSNINGER ELLER KOMMENTARER KONTAKT:

Generaldirektoratet for Maritime Anliggender og Fiskeri

B-1049 Bruxelles

Tlf.: +32 229-50101

E-mail-adresse: contact-us@eumofa.eu

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	1
0 AFGRÆNSNING OG INDHOLD	2
0.1 Casestudiets afgrænsning	2
0.2 Dokumentets tilstand og indhold	2
1 BESKRIVELSE AF VAREN/VARERNE OG MARKEDET/MARKEDERNE	3
1.1 Biologiske og kommercielle karakteristika	3
1.2 Produktion af jomfruummere på verdensplan	6
1.2.1 Udviklingen i fangster.....	6
1.2.2 De vigtigste EU-producenter	7
2 EU-MARKEDSSTRUKTUR	9
2.1 Skønnet marked fordelt på medlemsland	9
2.2 Handel på de vigtigste markeder for jomfruummer i EU	10
2.2.1 Eksport fra Storbritannien: 12.532 tons varer og 129 mio. EUR i 2017	11
2.2.2 Eksport fra Irland: 4.752 tons varer og 45 mio. EUR i 2017	12
2.2.3 Eksport fra Danmark: 3.866 tons varer og 50 mio. EUR i 2017	14
2.2.4 Eksport fra Nederlandene: 3.676 tons varer og 36 mio. EUR i 2017.....	15
2.2.5 Import til Italien: 8.716 tons varer og 92 mio. EUR i 2017	16
2.2.6 Import til Frankrig: 5.903 tons varer og 62 mio. EUR i 2017	17
2.2.7 Import til Spanien: 5.034 tons varer og 65 mio. EUR i 2017	18
3 DET DANSKE MARKED	19
3.1 Leverandørkæden for jomfruummer	19
3.1.1 Forsyningsbalance	19
3.1.2 Oversigt over leverandørkæden	20
3.2 Beskrivelse af det danske marked og forbrug.....	20
3.3 Prisoverførsel i leverandørkæden i Danmark	21
3.3.1 Råvarepriser	21
3.3.2 Prisoverførsel: Frosne jomfruummere - hele jomfruummere og jomfruummerhaler - der eksporteres til Italien.....	22
4 DET FRANSKE MARKED	24
4.1 Leverandørkæden for jomfruummer	24
4.1.1 Forsyningsbalance	24
4.1.2 Oversigt over leverandørkæden	24
4.2 Beskrivelse af det franske marked og forbrug	25

4.3	Prisoverførsel i leverandørkæden i Frankrig.....	26
4.3.1	Råvarepriser	26
4.3.2	Prisoverførsel: Levende jomfruhummere hos storforhandlere i kystområder nær landingspladser	28
5	DET IRSKE MARKED	30
5.1	Leverandørkæden for jomfruhummer	30
5.1.1	Forsyningsbalance	30
5.1.2	Oversigt over leverandørkæden	31
5.2	Beskrivelse af det irske marked og forbruget	31
5.3	Prisoverførsel i leverandørkæden i Irland	31
5.3.1	Råvarepriser	31
5.3.2	Prisoverførsel: Hele, frosne jomfruhummere, der eksporteres til Italien	34
6	BILAG	35
6.1	Kontakter	35
	REFERENCER	35

Resumé

- Produktionen af jomfruummere på verdensplan var i 2017 på 59.033 tons, hvoraf 96% blev produceret i EU (56.829 tons).
- Storbritannien stod for mere end halvdelen af Ecus produktion af jomfruummere i 2017 (56%), efterfulgt af Irland, Danmark og Frankrig (målt på mængde). Disse fire medlemslande stod for 86% af Ecus fangst af jomfruummere.
- Den interne handel med jomfruummere er vigtig:
 - de største eksportører er Storbritannien, Irland, Danmark og Nederlandene,
 - de største importører er Italien, Frankrig og Spanien.
- De største forbrugere af jomfruummere i EU er Storbritannien, Italien, Frankrig, Spanien, Irland, Sverige og Danmark.
- Der handles overvejende med frosne jomfruummere, og salget af frosne jomfruummere udgjorde 66% af Storbritanniens eksport samt 87% af Irlands eksport i 2017.
- I enkelte medlemslande, fx Frankrig, handles der med levende jomfruummere. Forbruget af levende jomfruummere finder overvejende sted nær landingssteder.
- Prisoverførsler (2018):
 - Danmark: analysen omfatter frosne jomfruummere (hele jomfruummere og jomfruummerhaler). Førstesalgsprisen er 7,20 EUR/kg, eksportprisen er 11,75 EUR/kg, og på importstadiet i Italien er prisen 12,15 EUR/kg.
 - Frankrig: analysen omfatter levende jomfruummere solgt via storforhandleres ferskfiskudsalg i kystområder nær landingspladser for jomfruummere (Biscayabugten). Førstesalgsprisen er 11,93 EUR/kg, og forbrugerprisen er 14,92 EUR/kg.
 - Irland: analysen omfatter hele, frosne jomfruummere (alle størrelser), som eksporteres til Italien. Førstesalgsprisen er 8,41 EUR/kg, eksportprisen er 10,18 EUR/kg, og på importstadiet i Italien er prisen 10,58 EUR/kg.

0 Afgrænsning og indhold

0.1 Casestudiets afgrænsning

Rationalet bag valget af jomfruhummer til analysen af prisstruktur og fordelingen af værdi i henholdsvis den danske, franske og irske værdikæde fremgår af tabellen nedenfor.

Varer	Oprindelse	Beskrivelse	Markeds- og prisfaktorer
Jomfruhummer	IE DK FR	Markedsføres i levende, fersk og frossen stand Der er en væsentlig intern handel med jomfruhummere	Størrelse Opbevaringsmåde: levende, fersk, frossen Behandlingsgrad: hele, haler

Hovedelementer i analysen:

- Ecus produktion
- Ecus handel
- Beskrivelse af markederne
- Prisstruktur

Arter - Varer	Vigtigste medlemslande (fokus)	Andre medlemslande (overblik)
Jomfruhummer (<i>Nephrops norvegicus</i>)	DK, FR, IE	UK, IT, NL, ES

0.2 Dokumentets tilstand og indhold

I overensstemmelse med den metode, som er udviklet i regi af EUMOFA (se <http://www.eumofa.eu/price-structure>), indeholder dette dokument:

- En beskrivelse af varen
- En analyse af produktion og markedstendenser på EU-niveau
- En analyse af prisstrukturen i leverandørkæden i Danmark, Frankrig og Irland.

1 BESKRIVELSE AF VAREN/VARERNE OG MARKEDET/MARKEDERNE

1.1 Biologiske og kommercielle karakteristika

Den undersøgte vare i dette casestudie

Fokus for casestudiet er jomfruummere.

Navn: Jomfruummer (*Nephrops norvegicus*) -
 producenter: Storbritannien (UK), Irland (IE), Frankrig (FR), Danmark (DK), Nederlandene (NE), Island (IS) og Sverige (SE).

FAO 3-alfa-kode: NEP

Behandlingsgrad: Fersk hel, frossen hel, røget eller ej, haler.



Kilde: FAO

Kommercielle kriterier:

Tabel 1: Klasser for friskhed, jomfruummer

	Ekstra	A	B
Skal	Svag lyserød eller lyserød til orangerød	Svag lyserød eller lyserød til orangerød; ingen sorte pletter	Let misfarvning; enkelte sorte pletter og grålig farve, særligt på skallen og mellem halesegmenterne
Øjne og gæller	Blanke sorte øjne; lyserøde gæller	Matte og grå/sorte øjne; grålige gæller	Mørkegrå gæller eller grønlig farve enkelte steder på skallens rygoverflade
Lugt	Karakteristisk mild skaldyrslugt	Ingen karakteristisk skaldyrslugt. Ingen ammoniaklugt	Svagt sur lugt
Kød (hale)	Gennemsigtig og blå i farven tenderende mod hvid	Ikke længere gennemsigtig, men ikke misfarvet	Ugennemsigtig og glansløs i udtrykket

Tabel 2: Kommercielle størrelser, jomfruummer

Størrelse	Antal fisk/kg
Hele jomfruummere	
1	20 og derunder
2	21 til 30
3	31 til 40
4	Over 40
Haler	
1 (haler)	60 og derunder
2 (haler)	61 til 120
3 (haler)	121 til 180
4 (haler)	Over 180

Baseret på Rådets forordning (EF) nr. 2406/96 af 26. november 1996 om fælles handelsnormer for fiskerivarer.

Tilhørende koder i varenomenklaturen (COMEXT)

Der er fire koder i Den Kombinerede Nomenklatur (KN-koder), som omfatter jomfruhummere i den undersøgte periode. Koderne tillader en skelnen mellem frosne og ferske jomfruhummere. For perioden 2012-2016 er der fremskaffet yderligere data via specifikke, komplementære koder til identifikation af røgede jomfruhummere. Det er ikke muligt med KN-koder at skelne mellem hele jomfruhummere og jomfruhummerhaler, og koder for frosne produkter kan derfor dække over begge typer af behandlingsgrad. Dette begrænser mulighederne for at præsentere en forsyningsbalance pr. medlemsland angivet i levende vægt-ækvivalent.

Koderne, som omfatter jomfruhummer, er angivet nedenfor:

Fersk jomfruhummer:

- Indtil 2011: 03 06 29 30: Jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), også afskallede, levende, ferske, kølede, tørrede, saltede eller i saltlage, herunder jomfruhummere med skal, kogt i vand eller dampkogte.
- Mellem 2012 og 2016: 03 06 25 10: Jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), røget, også med skal, også kogt men ikke yderligere tilberedt (ikke frossen).
- Mellem 2012 og 2016: 03 06 25 90: Jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), også afskallede, levende, ferske, kølede, tørrede, saltede eller i saltlage, herunder jomfruhummere med skal, kogt i vand eller dampkogte.
- Siden 2017: 03 06 34 00: Jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), levende, ferske eller kølede.

Frossen jomfruhummer:

- Indtil 2011: 03 06 19 30: Frosne jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), også afskallede, herunder jomfruhummere med skal, kogt i vand eller dampkogte.
- Mellem 2012 og 2016: 03 06 15 10: Frosne jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), røget, også med skal, også kogt men ikke yderligere tilberedt.
- Mellem 2012 og 2016: 03 06 15 90: Frosne jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), også afskallede, herunder jomfruhummere med skal, kogt i vand eller dampkogte.
- Siden 2017: 03 06 15 00: Jomfruhummere (*Nephrops norvegicus*), frossen.

Biologiske parametre

Jomfruummer af slægten *Nephrops* er et leddyr tilhørende Decapoda-ordenen (tibenede krebsdyr).

Parameter	Beskrivelse
Temperatur	Mellem 6 og 17°C ¹ .
Levested	Jomfruummeren lever på mudrede havbunde, hvor den graver sine tunneller og huler. Arten findes på dybder mellem 20 og helt ned til 800 meter.
Føde	Jomfruummeren er et natdyr. Den lever hovedsagligt af krebsdyr, orme, bløddyr og pighuder.
Vækst og størrelse	I modsætning til andre krebsdyr udmærker jomfruummeren sig ved en diskontinueret vækst, som hænger sammen med dens periodiske skalskifte. Ifølge den nuværende viden ² om arten skifter både hanner og hunner normalt skal flere gang om året. Efter kønsmodning sker skalskiftet sjældnere. Kropslængden på voksne jomfruummere varierer mellem 8 og 24 cm, men er almindeligvis på mellem 10 og 20 cm.
Udbredelse	Jomfruummere findes i det østlige Atlanterhav: fra Island, Færøerne og det nordvestlige Norge (Lofoten) til Marokkos Atlanterhavskyst. Den er endvidere at finde i det vestlige og centrale Middelhavsområde. Jomfruummeren er imidlertid fraværende i det østlige Middelhav (øst for 25°Ø) og i Østersøen, Bosporustrædet og Sortehavet.
Fiskeredskaber	De vigtigste fiskeredskaber, som benyttes, er trawl, og i mindre omfang tejner og fælder (særligt i Storbritannien). Der fiskes hovedsagligt efter jomfruummer forår og sommer.

Kilde: FAO, Ifremer

¹ Eriksson S.P., Hernroth B., Baden S.P. (2013), Stress Biology and Immunology in *Nephrops norvegicus*, i The Ecology and Biology of *Nephrops norvegicus*, Redigeret af M. L. Johnson, M. P. Johnson, Bind 64, i Advances in Marine Biology, fås her: <https://www.sciencedirect.com/topics/agricultural-and-biological-sciences/nephrops-norvegicus>

² IFREMER (2003), Langoustine (*Nephrops norvegicus*) Stock de la mer Celtique (Divisions VIIg,h du CIEM), fås her: https://www.ifremer.fr/peche/content/download/29786/411203/file/fiche%20detaillee%20orient_langoustine_mc_2003.pdf

1.2 Produktion af jomfruummere på verdensplan

1.2.1 Udviklingen i fangster

Verdensproduktionen var på 59.033 tons i 2016 (-19% i forhold til 2008). EU-medlemslandene stod for mindst 93% af fangsterne på verdensplan mellem 2008 og 2016 (56.829 tons i 2016, -17% i forhold til 2008). De vigtigste producenter i EU er Storbritannien, Irland, Danmark og Frankrig (se mere i næste afsnit). Ikke-EU-landenes fangster var på 2.204 tons i 2016 (-41% i forhold til 2008). De vigtigste producenter uden for EU er Island, som stod for 63% af ikke-EU-fangster i 2016 (Island fangede 1.397 tons i 2016).

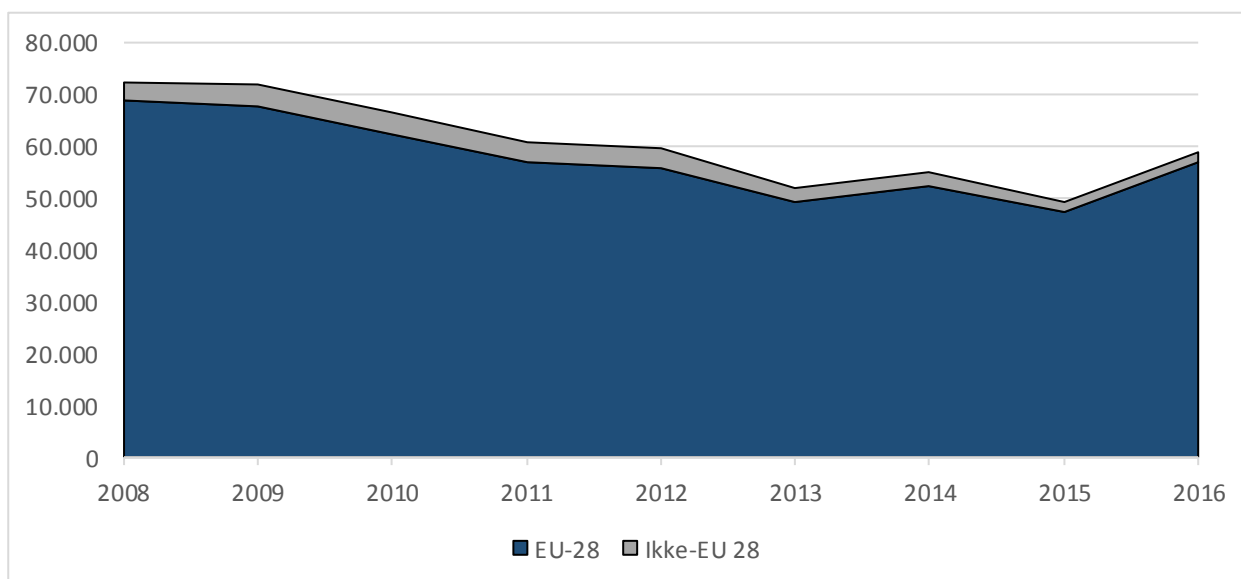
Tabel 3: Produktion af jomfruummere på verdensplan (tons) 2008-2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Udvikl. 2008-16
Fangster på verdensplan (tons)	72.503	72.164	66.451	60.981	59.662	51.807	55.163	49.401	59.033	-19%
EU 28*	68.785	67.826	62.260	57.128	55.738	49.380	52.499	47.203	56.829	-17%
Ikke-EU 28	3.718	4.338	4.191	3.853	3.924	2.427	2.664	2.198	2.204	-41%
% EU / total	95%	94%	94%	94%	93%	95%	95%	96%	96%	/

* I denne rapport refererer vi til EU-28 for hele periode, selvom der var tale om EU-27 i perioden fra 2007 til 2013 (idet Kroatien først tilsluttede sig EU i 2013).

Kilde: FAO

Figur 1: Produktion af jomfruummere på verdensplan (tons) 2007-2016



Kilde: FAO

1.2.2 De vigtigste EU-producenter

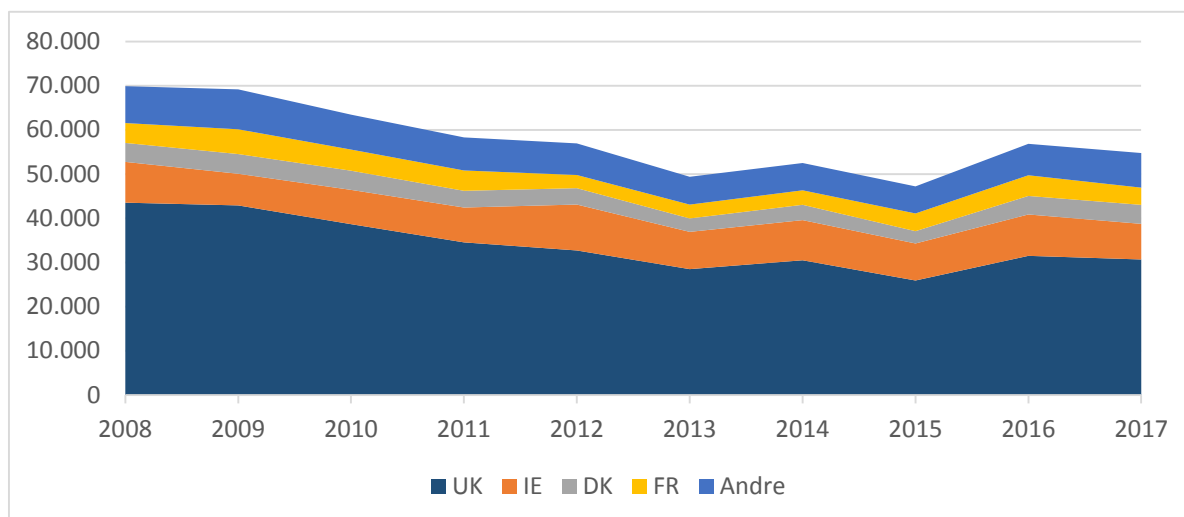
Ifølge tal fra Eurostat er den vigtigste EU-producent af jomfruhummere Storbritannien, som står for mere en halvdelen af EU-fangsterne (30.663 tons i 2017). De næst vigtigste EU-producent er Irland (8.063 tons), Danmark (4.299 tons) og Frankrig (3.891 tons). Disse fire medlemslande står for 86% af Ecus fangst af jomfruhummere. Fangstmængden faldt på EU-niveau i perioden 2008-2015, men er steget siden 2015. Fangstniveauet var imidlertid 22% lavere i 2017 end i 2008, med lavere fangster i næsten alle medlemslande (særligt i Storbritannien, med -30% lavere fangst). Danmark havde som det eneste medlemsland samme fangstniveau i 2017 som i 2008. Storbritanniens relative vigtighed som producent er faldet over tid: I 2016 stod Storbritannien for 66% of Ecus samlede fangster sammenlignet med 56% i 2017. Ecus fiskekvote for jomfruhummere var på 82.461 tons i 2008, hvorefter den faldt og nåede 61.981 tons i 2014. Siden 2015 er kvoten steget igen: kvoten var således 80.008 i 2017 og 82.271 i 2018. Den årlige kvote for Ecus fiskerflåde opbruges ikke af Ecus fiskerflåde, men udviklingen i fangster følger udviklingen i kvoter (et fald mellem 2008 og 2013-2014 og en stigning siden 2014-2015).

Tabel 4: Udviklingen i medlemslandenes fangster af jomfruhummere i perioden 2008 til 2017 (tons)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	% ift. EU-28 2017	Udvikl. 2008-2017
UK	43.520	42.900	38.652	34.539	32.708	28.481	30.487	25.911	31.486	30.663	56,0%	-30%
IE	9.226	7.155	7.758	7.883	10.389	8.435	9.081	8.378	9.364	8.063	14,7%	-13%
DK	4.291	4.466	4.341	3.776	3.700	3.033	3.468	2.781	4.189	4.299	7,9%	+0%
FR	4.500	5.603	4.785	4.609	2.981	3.137	3.280	4.012	4.682	3.891	7,1%	-14%
IT	3.551	3.719	3.350	2.698	2.051	2.002	1.489	1.355	1.294	1.707	3,1%	-52%
S	737	882	701	1.012	1.024	910	1.154	1.160	1.464	1.487	2,7%	+102%
SE	1.538	1.339	1.253	949	1.360	1.134	1.270	1.136	1.370	1.422	2,6%	-8%
BE	212	282	134	306	382	317	503	625	884	1.116	2,0%	+427%
DE	286	426	403	568	396	429	418	436	862	926	1,7%	+224%
ES	1.094	1.356	1.174	1.152	1.192	722	574	610	545	556	1,0%	-49%
PT	247	164	152	134	182	177	188	227	253	248	0,5%	+0%
HR	201	371	328	284	260	300	344	304	237	200	0,4%	-1%
GR	478	491	398	375	304	299	233	270	200	172	0,3%	-64%
EU 28	69.879	69.153	63.428	58.284	56.929	49.376	52.491	47.204	56.831	54.751	100%	-22%

Kilde: Eurostat

Figur 2: Udviklingen i fangster af jomfruumere i EU-28 i perioden 2008 til 2017 (tons)



Kilde: Eurostat

2 EU-MARKEDSSTRUKTUR

2.1 Skønnet marked fordelt på medlemsland

Beregningen af det skønnede marked for jomfruhummere besværliggøres af, at varer, der falder under den samme KN-kode, kan have forskellig behandlingsgrad: den same KN-kode kan således dække over både jomfruhummerhaler og hele jomfruhummere. For eksempel er omregningsfaktoren til beregning af den levende vægt-ækvivalent for frossen jomfruhummer i 2017 (KN-kode: 03 06 15 10) 2.4 baseret på EUMOFA³(1 kg af en varer under KN-kode 03 06 15 10 svarer til 2.4 kg levende jomfruhummer). Omregningsfaktorerne er baseret på den skønnede vareandel af henholdsvis jomfruhummerhaler og hele jomfruhummere. Andelen er imidlertid ikke den samme på tværs af handelsstrømme, og der forefindes ikke detaljerede oplysninger. I dette studie har vi beregnet det enkelte medlemslands skønnede forbrug ved brug af begge metoder (tons varer og tons levende vægt-ækvivalent baseret på omregningsfaktorer). Det beregnede skønnede forbrug er forskellig alt efter den anvendte metode, og der angives derfor et minimumstal og et maksimumstal for det skønnede forbrug.

Det skønnede marked for jomfruhummere på EU-niveau var i 2017 på mellem 55.149 tons og 55.608 tons. Fangsterne nåede op på 54.751 tons varer i 2017, importen til EU (extra-EU-importen) var på 2.292 tons varer, og eksporten ud af EU (extra-EU-eksporten) var på 1.893 tons varer. De vigtigste medlemslande hvad angår fangster af og handel med jomfruhummere er:

- **UK:** et af de vigtigste EU-markeder for jomfruhummere, det skønnede marked var på mellem 10.544 tons og 20.216 tons i 2017. Dette medlemsland er Ecus primærproducent og primærekseportør af jomfruhummere.
- **IT:** et af de vigtigste EU-markeder for jomfruhummere, forbruget var på mellem 10.221 tons og 20.770 tons i 2017. Den indenlandske produktion er begrænset, og forbruget er baseret på import.
- **FR:** det skønnede marked er på mellem 9.539 tons og 13.740 tons, forbruget er baseret på både indenlandsk produktion og import. Den franske eksport er fortsat lav (173 tons varer i 2017).
- **ES:** det skønnede marked er på mellem 5.204 og 10.873 tons, den indenlandske produktion er lav, og forbruget er baseret på import.
- **IE:** Irland er en stor producent og eksportør af jomfruhummere, det skønnede forbrug er på mellem 676 og 4.880 tons. Baseret på data fra producenter og detailhandlere i Irland er forbruget af jomfruhummere i Irland lavt, og produktet sælges stort set ikke af storforhandlere.
- **SE:** det skønnede marked er på mellem 1.437 og 1.477 tons, der er en begrænset handel (mindre end 130 tons varer blev importeret eller eksporteret i 2017), og det indenlandske forbrug dækkes af fangster fra SE (1.422 tons i 2017).
- **DK:** det indenlandske forbrug skønnes til 946 tons (maksimum), beregningen af det indenlandske forbrug bliver endda negativ, hvis vi antager, at de frosne jomfruhummere, som sælges, rent faktisk er jomfruhummerhaler (det skønnes, at 1 kg jomfruhummerhaler svarer til 2.4 kg hel jomfruhummer).
- **BE:** det indenlandske forbrug er på mellem 912 og 988 tons. Forbruget dækkes af indenlandske fangster, eksporten var på 501 tons varer i 2017.
- **HR:** det indenlandsk forbrug er på mellem 699 og 1.441 tons, forbruget er baseret på import (588 tons varer i 2017).
- **NL:** fangstmængden er 1.487 tons, den importerede varemængden er 957 tons, og den eksporterede mængde er 3.681 tons. Der kan være afvigelser i forhold til disse tal, da beregningen

³ EUMOFA Metadata, Annex 7 - Conversion factors by CN-8 codes from 2000 to 2019, fås her: <https://www.eumofa.eu/documents/20178/24415/Metadata+2+-+DM+-+Annex+7+CF+per+CN8+%252707-%252714.pdf/7e98ac0c-a8cc-4223-9114-af64ab670532>

af det skønnede forbrug fremstår som negativt, importtallet er muligvis undervurderet i statistikken, mens eksporttallet muligvis er overvurderet i statistikken.

- **Andre medlemslande:** det indenlandske forbrug i andre medlemslande overstiger ikke 313 tons.

Følgende tabel viser beregningen af det skønnede forbrug fordelt på medlemslande. Tallene for import og eksport er angivet i tons varer, og det enkelte medlemslands skønnede forbrug er beregnet som henholdsvis tons varer og tons levende vægt-ækvivalent (baseret på omregningsfaktorer). De to metoder fører til forskellige resultater særligt i medlemslande, hvor import og eksport er høj. For eksempel er det skønnede forbrug i Storbritannien 20.216 tons, hvis vi forudsætter, at importerede og eksporterede frosne jomfruhummere er hele jomfruhummere. Derimod er det skønnede forbrug 10.544 tons, hvis vi beregner den levende vægt-ækvivalent på baggrund af omregningsfaktorer (baseret på andelen af henholdsvis hele jomfruhummere og jomfruhummerhaler for hver KN-kode). På baggrund af disse beregninger, spænder det skønnede forbrug i Storbritannien i 2017 således fra 10.544 (minimum) til 20.216 tons (maksimum).

Tabel 5: Skønnet marked for jomfruhummere på EU-niveau og i de vigtigste medlemslande i 2017 (tons varer)

	Fangster	Varemængde (t)			Levende vægt-ækvivalent (t)
		Import	Eksport	Skønnet forbrug	Skønnet forbrug
UK	30.663	2.084	12.532	20.216	10.544
IT	1.707	8.728	214	10.221	20.770
FR	3.891	5.903	173	9.621	13.865
ES	556	5.034	385	5.204	10.873
IE	8.063	1.569	4.752	4.880	676
SE	1.422	124	109	1.437	1.477
DK*	4.299	513	3.866	946	-2.326
BE	1.116	297	501	912	988
HR	200	588	90	699	1.441
DE	926	81	790	217	255
PT	248	110	156	201	313
GR	172	20	7	185	204
SI	0	168	39	129	293
NL*	1.487	937	3.681	-1.257	-5.196
I alt	54.751	2.292	1.893	55.149	55.608

* Uoverensstemmelser i data: skønnet forbrug er negativt, import kan være undervurderet, eller eksport kan være overvurderet i de officielle statistikker.

Kilde: baseret på data fra Eurostat

2.2 Handel på de vigtigste markeder for jomfruhummer i EU

De vigtigste handelsstrømme for jomfruhummer (som udgør mindst 3.500 ton og 45 mio. EUR) fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 6: De vigtigste handelsstrømme for jomfruummer i EU i 2017

		Mængde (tons varer)	Værdi (mio. EUR)
Eksport	UK	12.532	129
	IE	4.752	45
	DK	3.866	50
	NL	3.676	36
Import	IT	8.716	92
	FR	5.903	62
	ES	5.034	65

Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

I dette afsnit uddybes handelsstrømmene for de enkelte lande.

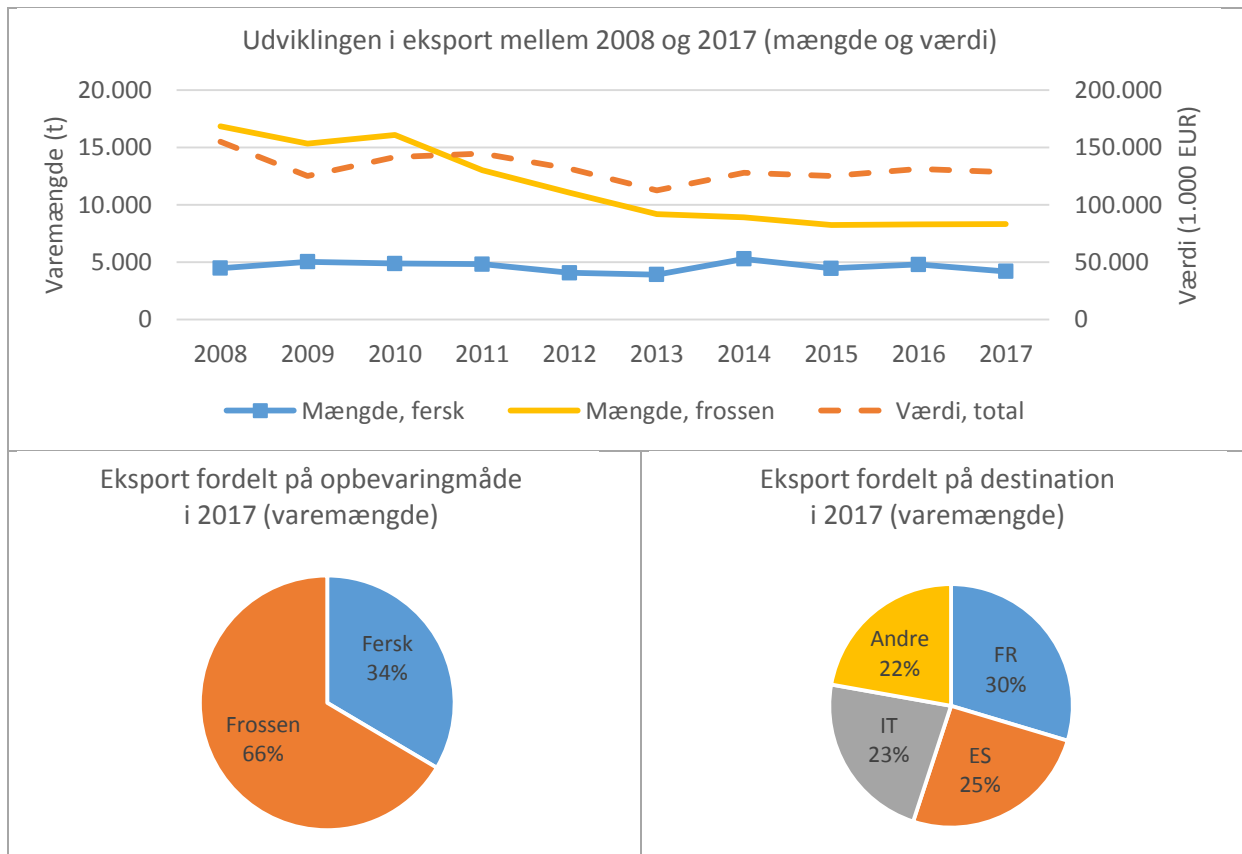
2.2.1 Eksport fra Storbritannien: 12.532 tons varer og 129 mio. EUR i 2017

Storbritannien (UK) er Ecus førende eksportør af jomfruummer. I 2017 lå eksporten på 12.532 tons og 129 mio. EUR, hvilket er langt under niveauet i 2008 på 21.349 tons (-41% fra 2008 til 2017) og 155 mio. EUR (-17%). Denne nedgang knytter sig til det store fald i eksporten af frosne varer siden 2008 (-51% målt i mængde), mens eksporten af ferske varer har holdt sig på et nogenlunde stabilt niveau (-6%). Ferske varer udgjorde således 21% af eksportmængden i 2008 sammenlignet med 34% i 2017.

Eksportprisen er højere for ferske varer end for frosne varer i alle årene. I perioden 2008-2017 varierede gennemsnitsprisen fra 7,99 EUR/kg til 12,07 EUR/kg for ferske varer (i henholdsvis 2009 og 2017) og fra 5,53 EUR/kg til 9,50 EUR/kg for frosne varer (i henholdsvis 2009 og 2016).

Tre destinationer tegner sig for mere end tre-fjerdedele af eksporten (78%): Frankrig (30%), Spanien (25%) og Italien (23%). De eksporterede mængder til hvert af disse medlemslande faldt fra 2008 til 2017, særligt i Italien, hvor der var en nedgang på 51% (5.880 tons eksporteret i 2008 mod 2.853 tons i 2017). Eksporten til Frankrig faldt også målt i mængde, men målt i værdi skete der en stigning (+29% til 43 mio. EUR i 2017), hvilket skyldes et fald i eksporten af frosne varer, en stigning i eksporten af ferske varer og en stigning i eksportprisen for ferske varer.

Figur 3: Oversigt over eksporten af jomfruummere fra Storbritannien mellem 2008 og 2017



Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

2.2.2 Eksport fra Irland: 4.752 tons varer og 45 mio. EUR i 2017

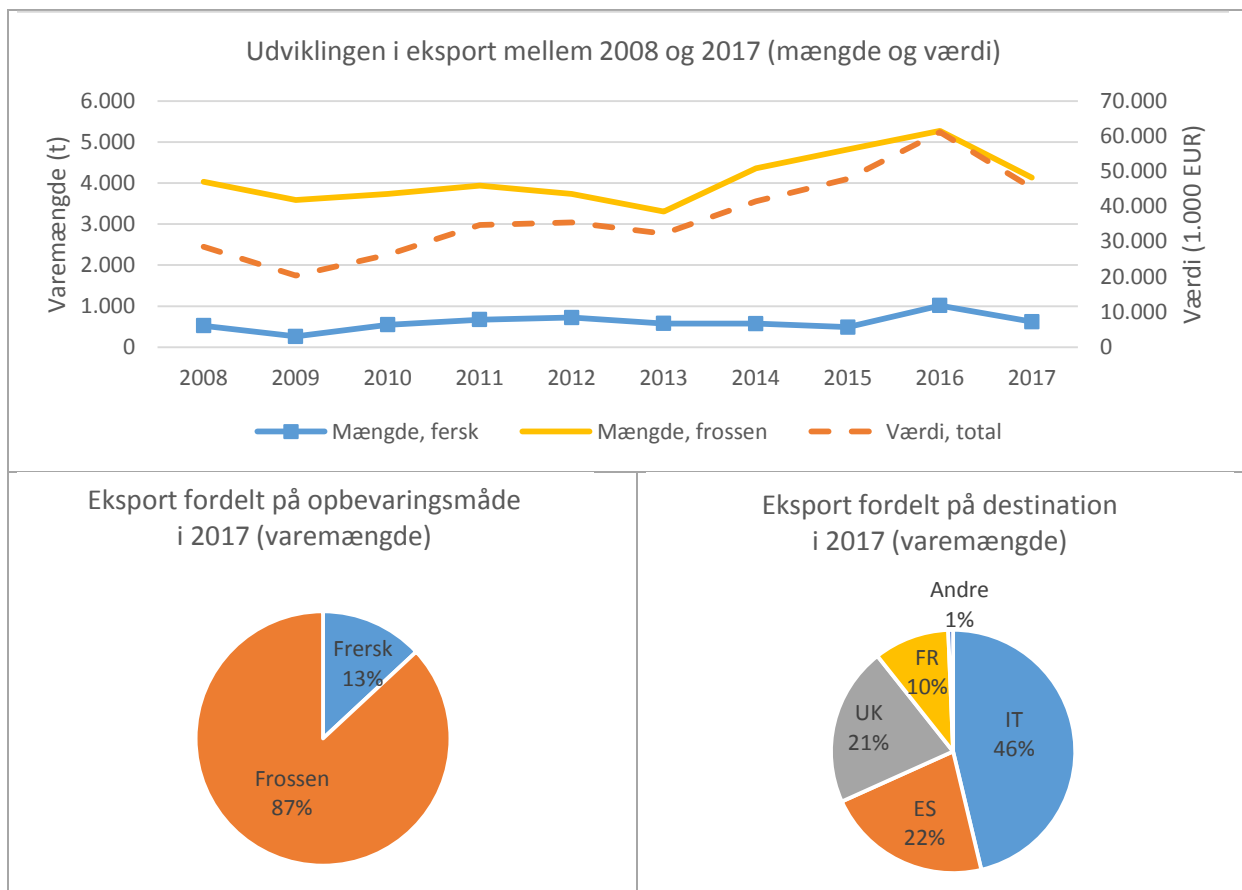
Den irske eksport af jomfruummere steg fra 2008 til 2017 med 58% målt i værdi og 4% målt i mængde til henholdsvis 4.752 tons og 45 mio. EUR i 2017.

Denne stigning skyldes en markant udvikling i eksporten til Italien - fra 1.113 tons og 7 mio. EUR i 2008 til 2.199 tons og 25 mio. EUR i 2017. Italien er det vigtigste marked med en mængde på 46% og en værdi på 56%. Eksportprisen er steget betydeligt i løbet af perioden (9,54 EUR/kg i 2017, +52% siden 2008) og er særligt høj for Italien sammenlignet med andre destinationer (11,59 EUR/kg i 2017 mod 6,62 EUR/kg i 2008, +75 % siden 2008).

De næst vigtigste destinationer for irsk eksport er Spanien (22% af eksportmængden i 2017), Storbritannien (21%) og Frankrig (10%). Øvrige destinationer tegner sig for kun 1% af eksportmængden. Eksportmængderne til hver af disse destinationer faldt mellem 2008 og 2017 (-17% til -29% til hver af destinationerne), hvilket tillod en stigning i eksporten til Italien. Værdien af eksporten til Spanien steg imidlertid som følge af en stigning i prisen: 9 mio. EUR i 2017 (+18% siden 2008) med en gennemsnitlig pris på 9,02 EUR/kg (+43%). Eksportprisen steg for alle destinationer, hvilket i følge et interview med en irsk producent hænger sammen med muligheden for at nedfryse varer ombord. Dette forbedrer produktkvaliteten, sammenlignet med når jomfruummerene først nedfryses på land.

Størstedelen af de eksporterede varer er frosne: 87% af mængden i 2017 (mellem 3.307 og 5.271 tons hvert år mellem 2008 og 2017). Eksporten af ferske varer spændte fra 260 til 1.013 tons (13% af eksportmængden i 2017).

Figur 4: Oversigt over eksporten af jomfruhummere fra Irland mellem 2008 og 2017



Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

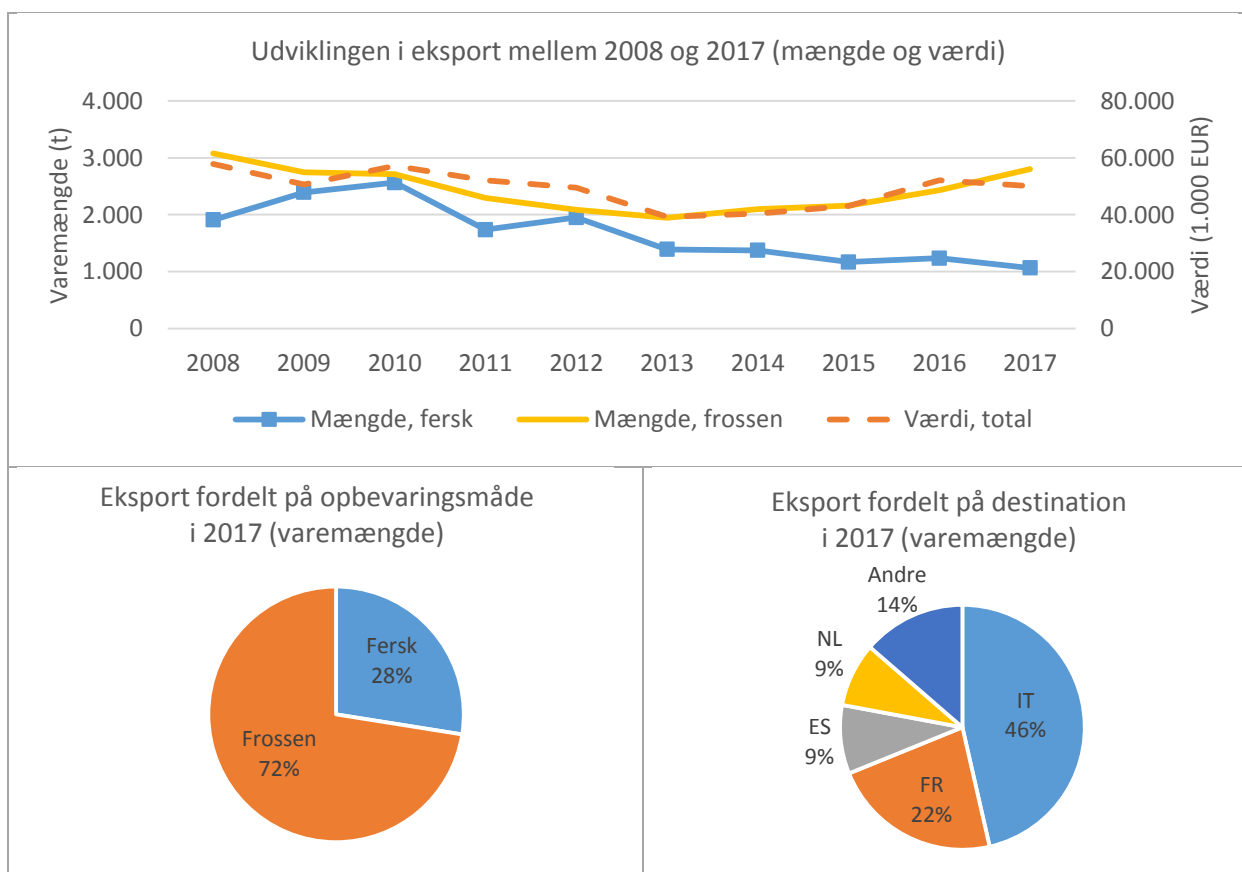
2.2.3 Eksport fra Danmark: 3.866 tons varer og 50 mio. EUR i 2017

I løbet af perioden 2008-2017 er eksporten faldet med 22% målt i mængde og 14% målt i værdi (-9% i mængden af frosne varer og -44% i mængden af ferske varer). Eksporten toppede i 2010 med et niveau på 5.140 tons og 57 mio. EUR og faldt i løbet af de følgende år for både ferske og frosne varer. Mens eksporten af frosne varer har været stigende siden 2013, har der været et uafbrudt fald i eksporten af ferske varer.

Danmark eksporterer primært frosne varer (2.803 t, 72% af den samlede eksport). Gennemsnitsprisen varierer fra 9,98 EUR/kg til 14,99 EUR/kg (henholdsvis i 2009 og 2016). Ferske varer tegner sig kun for 28% af den samlede eksport (1.064 t). Prisen spænder fra 9,72 EUR/kg til 13,86 EUR/kg (henholdsvis i 2009 og 2011).

Næsten halvdelen af eksporten er til Italien (46%), efterfulgt af Frankrig (22%), Spanien og Nederlandene (9% hver). Øvrige destinationer tegner sig for 14% af den samlede eksport. Ferske varer eksporteres hovedsageligt til Italien og Frankrig. Nedgangen i eksport af fersk jomfruummere er primært forbundet med et fald på det italienske marked. Mens Danmarks eksport til Italien faldt mellem 2008 og 2017, steg Irlands eksport til samme destination. Gennemsnitsprisen for irske varer importeret til Italien var lavere end gennemsnitsprisen for danske varer importeret til Italien i næsten samtlige af årene i løbet af perioden (med to undtagelser: 2014 og 2015).

Figur 5: Oversigt over eksporten af jomfruummere fra Danmark mellem 2008 og 2017



Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

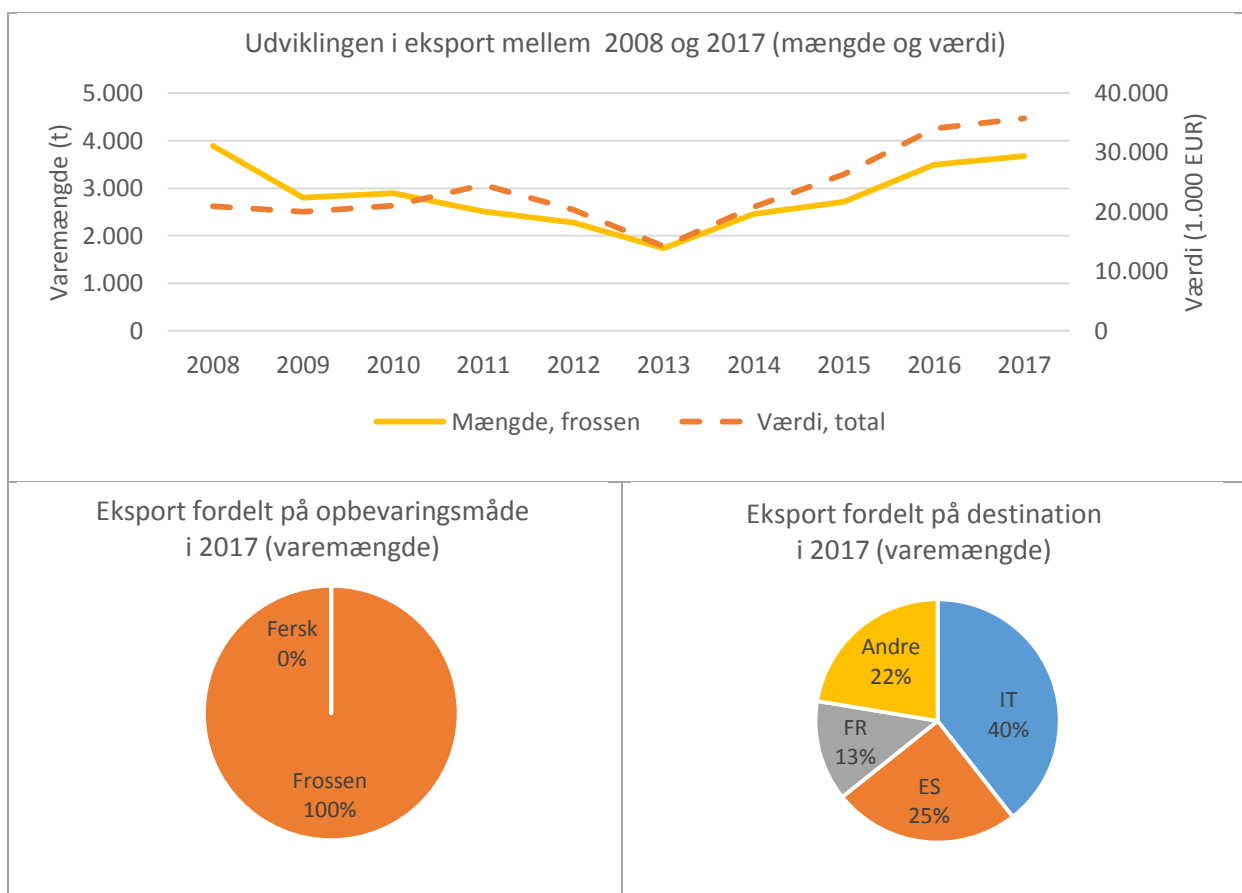
2.2.4 Eksport fra Nederlandene: 3.676 tons varer og 36 mio. EUR i 2017

Nederlandene eksporterer kun frossen hummer. I 2017 lå eksporten af jomfruummere på 3.676 tons og 36 mio. EUR (-6% målt i mængde og +71% målt i værdi fra 2008 til 2017), og gennemsnitsprisen var 9,73 EUR/kg i 2017 og 5,38 EUR/kg i 2008. Perioden 2008-2017 kan inddeles i to perioder:

- Et fald fra 2008 til 2013: -55% målt i mængde og -32% målt i værdi med et lavpunkt på 14 mio. EUR og 1.735 tons i 2013.
- En stigning siden 2013: eksporten har været stigende siden 2013 (+112% målt i mængde +151% målt i værdi).

Tre destinationer tegner sig for 78% af eksportmængden i 2017: Italien (40%), Spanien (25%) og Frankrig (13%). Øvrige destinationer tegner sig for 22% af den samlede eksportmængde.

Figur 6: Oversigt over eksporten af jomfruummere fra Nederlandene mellem 2008 og 2017



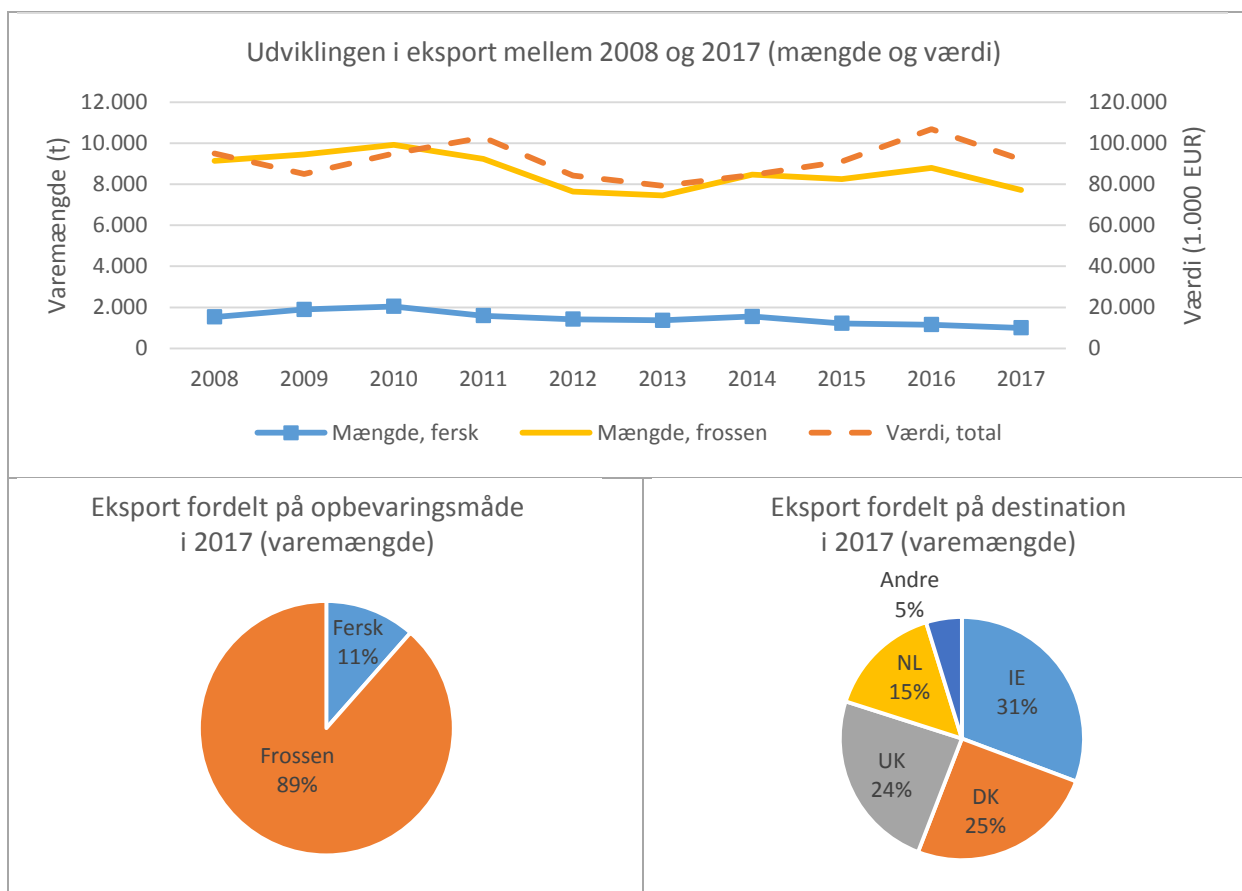
Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

2.2.5 Import til Italien: 8.716 tons varer og 92 mio. EUR i 2017

Importen til Italien lå på 8.716 tons (-18% siden 2008) og 92 mio. EUR i 2017 (-3% siden 2008). Størstedelen af importen er frosne varer (89% i 2017), mens ferske varer udgjorde 11% af importmængden. Prisen for frosne importerede varer var 10,53 EUR/kg i 2017 og 10,79 EUR/kg for ferske varer.

Produkterne kommer hovedsageligt fra Irland (31% af importmængden), efterfulgt af Danmark (25%), Storbritannien (24%) og Nederlandene (15%). Øvrige lande tegner sig kun for 5% af den samlede mængde importerede varer i 2017. I løbet af de seneste ti år (2008 til 2017) er importen fra Storbritannien og Danmark faldet (henholdsvis -2.087 tons og -1.103 tons) og er i nogen grad blevet erstattet af import fra Irland (+1.303 tons). Importprisen på jomfruummer fra Storbritannien til Italien i 2017 var 8,99 EUR/kg, fra Irland var den 11,66 EUR/kg og fra Danmark var den 13,35 EUR/kg.

Figur 7: Oversigt over importen af jomfruummere til Italien mellem 2008 og 2017



Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

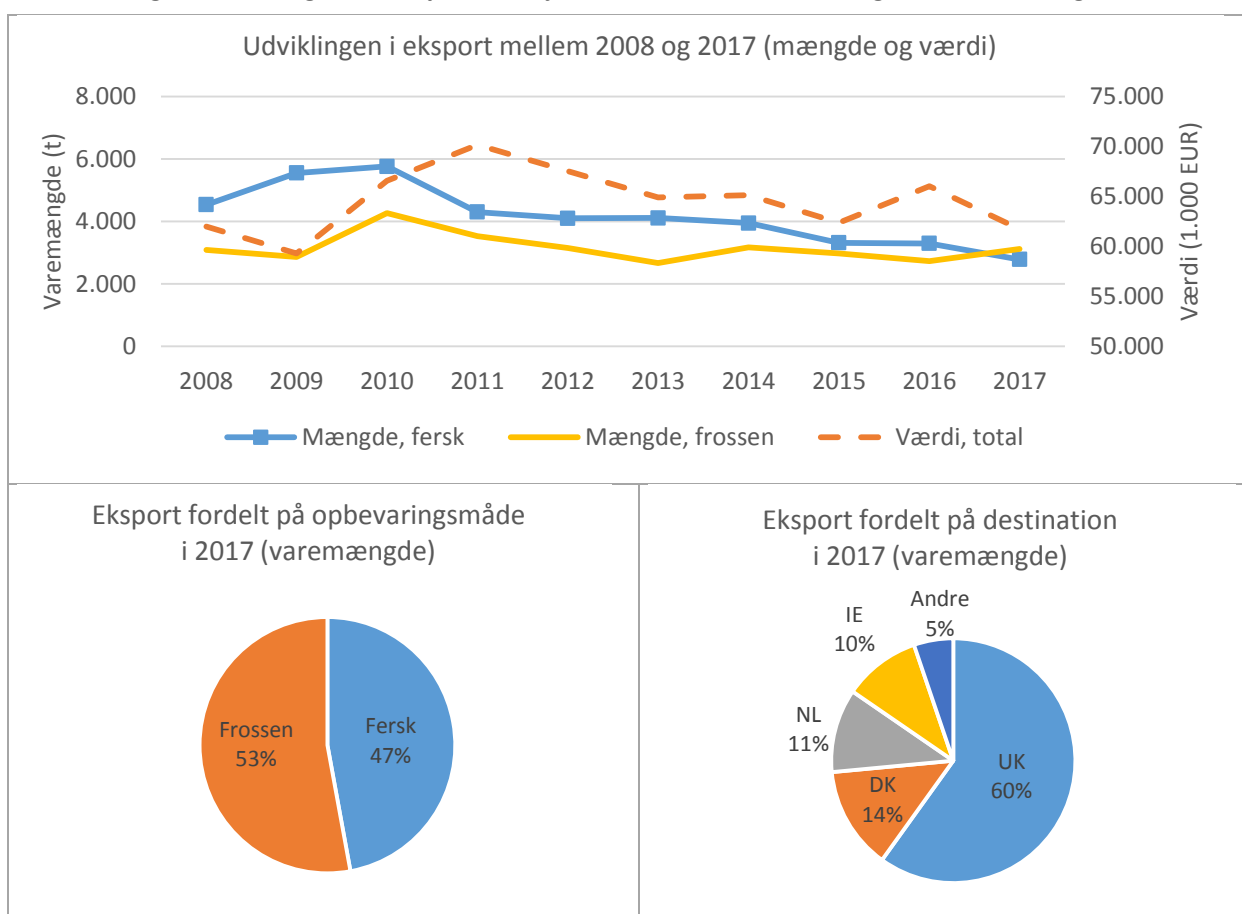
2.2.6 Import til Frankrig: 5.903 tons varer og 62 mio. EUR i 2017

I 2017 lå importen til Frankrig på 5.903 tons (-23% siden 2008) og 92 mio. EUR (-0,4% siden 2008). Den gennemsnitlige importpris steg med 29% i perioden fra 2008 til 2017 (8,13 EUR/kg i 2008 og 10,46 EUR/kg i 2018), hvilket forklarer importværdiens stabile niveau i forhold til den faldende mængde.

Der er en balance mellem mængden af frosne varer (53%) og ferske varer (47%). Importen af fersk jomfruummer er dog faldet markant siden 2008 (-39%), mens importen af frosne varer er forblevet relativt stabil (+1%).

I 2017 kom importen hovedsageligt fra Storbritannien (60% af mængden), efterfulgt af Danmark (14%), Nederlandene (11%) og Irland (10%), mens andre oprindelsessteder udgjorde 5% af mængden. Importen fra Storbritannien og Irland er faldet markant siden 2008 målt i mængde (henholdsvis -32% og -23%), mens faldet målt i værdi har været mere moderat (henholdsvis -9% og -7%).

Figur 8: Oversigt over importen af jomfruummere til Frankrig mellem 2008 og 2017



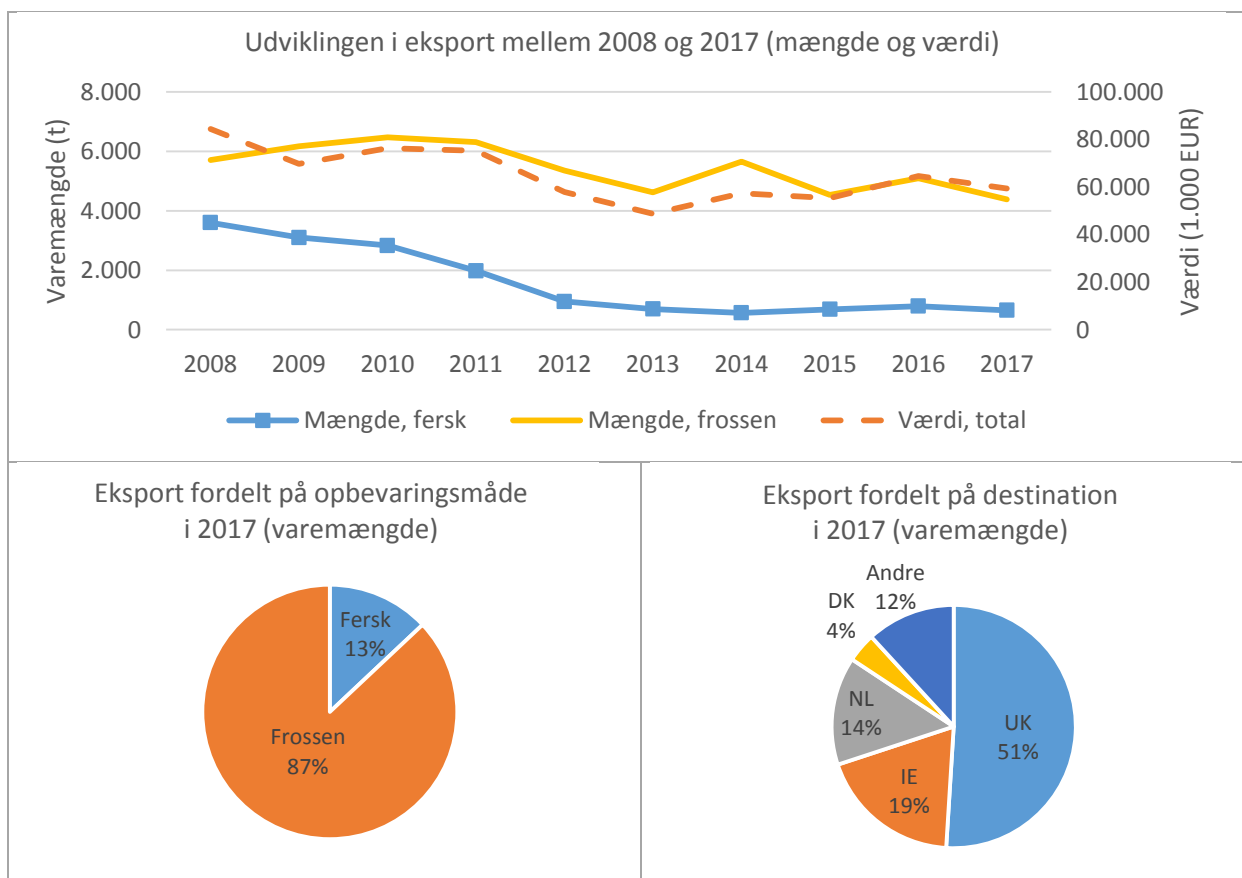
Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

2.2.7 Import til Spanien: 5.034 tons varer og 65 mio. EUR i 2017

I 2017 lå importen til Spanien på 5.034 tons (-46% siden 2008) og 65 mio. EUR (-30% siden 2008). Dette fald kan hovedsageligt tilskrives ferske varer, som faldt med 2.948 tons i løbet af perioden (-82%), mens importen af frosne varer faldt med 1.334 tons (-23%).

I 2017 udgjorde ferske varer 13% of den samlede importmængde sammenlignet med 39% i 2008. Prisen for ferske varer steg markant i løbet af perioden og nåede et niveau på 14,97 EUR/kg i 2017, mens prisen for frosne jomfruhummer lå på 11,33 EUR/kg. Halvdelen af importen kom i 2017 fra Storbritannien (51% målt i mængde), 19% kom fra Irland, 14% kom fra Nederlandene, 4% kom fra Danmark og 12% havde andre oprindelsessteder. Importen fra Storbritannien er faldet markant siden 2008 (-2.566 tons og -21 mio. EUR).

Figur 9: Oversigt over import af jomfruhummer til Spanien mellem 2008 og 2017



Kilde: Baseret på data fra EUROSTAT - COMEXT

3 Det danske marked

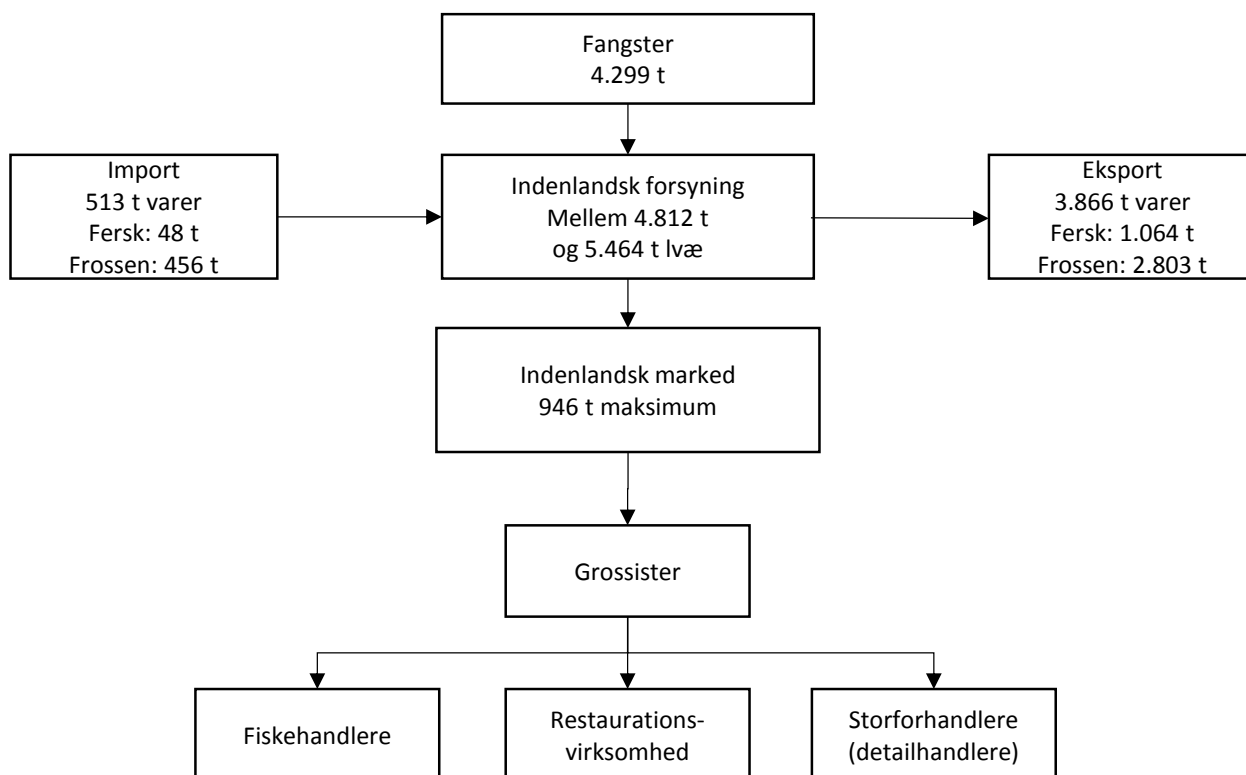
3.1 Leverandørkæden for jomfruhummer

3.1.1 Forsyningsbalance

Den danske produktion (4.299 tons fangster i 2017) er i meget høj grad orienteret mod eksport (90% af de danske fangster bliver eksporteret), og der er et begrænset niveau af import (513 tons varer). Der eksporteres hovedsageligt frosne varer, som især eksporteres til Italien (se afsnit ovenfor).

Det indenlandske forbrug er fortsat begrænset og beregnes til maksimalt 946 tons (hvis det antages, at al eksport er af hele jomfruhummere). Det indenlandske forbrug kan være lavere, da der kan være en del af eksporten, som består af jomfruhummerhaler. Der foreligger dog ingen oplysninger om fordelingen mellem hummerhaler og hele jomfruhummere.

Figur 10 – Leverandørkæden i Danmark (tal fra 2017)



Der beregnes et minimum (baseret på tons varer) og et maksimum (baseret på levende vægt-ækvivalenter) for den indenlandske forsyning og det indenlandske marked.

Kilde: baseret på data fra EUROSTAT

3.1.2 Oversigt over leverandørkæden

Fiskeri af jomfruhummer foregår med trawlere. Nogle enkelte virksomheder (6 virksomheder ifølge denne undersøgelse) har specialiseret sig i nedfrysning, pakning og eksport af jomfruhummere, mens en række andre virksomheder håndterer jomfruhummere i mere begrænsede mængder.

De tre primære områder, hvor der foregår førstehåndssalg i Danmark, er beliggende i den nordlige del af landet: Hirtshals, Skagen og Østerby. Disse tre områder tegnede sig for 55% af førstehåndssalget af jomfruhummere i Danmark 2017.

Tabel 7: Procent af mængden af førstehåndssalg af jomfruhummer i Danmark i 2017

	% af førstehåndssalg i 2017
Hirtshals	23%
Skagen	17%
Østerby	15%
Hvide Sande	6%
Gilleleje	6%
Hanstholm	6%
Øvrige	27%

Kilde: EUMOFA

3.2 Beskrivelse af det danske marked og forbrug

Det indenlandske forbrug af jomfruhummere er begrænset, eftersom størstedelen af produktionen eksporteres (hovedsageligt i frossen stand).

En webundersøgelse af netbutikker i Danmark (februar 2019) viser, at der sælges jomfruhummere over nettet. Jomfruhummere sælges gennem storforhandlere (dog er der kun én henvisning til jomfruhummere hos online storforhandlere) eller på websites, der specialiserer sig inden for fisk og skaldyr. Prisen spænder fra 34,97 EUR/kg til 71,01 EUR/kg. Der er ingen direkte sammenhæng mellem pris og behandlingsgrad (hel/hale) eller opbevaringsmåde (fersk/frossen). Salgskanalen spiller således en vigtig rolle for forbrugerprisen, idet den højeste pris (71,01 EUR/kg) er storforhandlernes pris. Tallene for detailsalg af jomfruhummere i Danmark fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 8: Detailsalg af jomfruhummere i Danmark

Opbevaring	Behandlingsgrad	Forbrugerpris (EUR/kg)	Yderligere oplysninger
Frossen	Haler	34,97	260 DKK/kg
Fersk	Hel	35,51	12-15 stk. / kg 265 DKK/kg
Frossen	Haler	66.83	53,46 EUR for 800 g, 24-30 stk. / 800 g, 399 DKK
Frossen	Hel	71,01	0,3 kg pakning, 25-80 g / stk. 530 DKK/kg

1 DKK = 0,134 EUR

Kilde: EUMOFA-undersøgelse af danske netbutikker (Februar 2019)

Til sammenligning viser webundersøgelsen, at prisen på rejer hos online storforhandlere ligger på mellem 20,03 EUR/kg og 46,42 EUR/kg (149,50 DKK/kg og 347,22 DKK/kg). Baseret på disse priser kan vi se, at prisen på jomfruhummere ligger i en højere prisklasse end rejer på det danske marked.

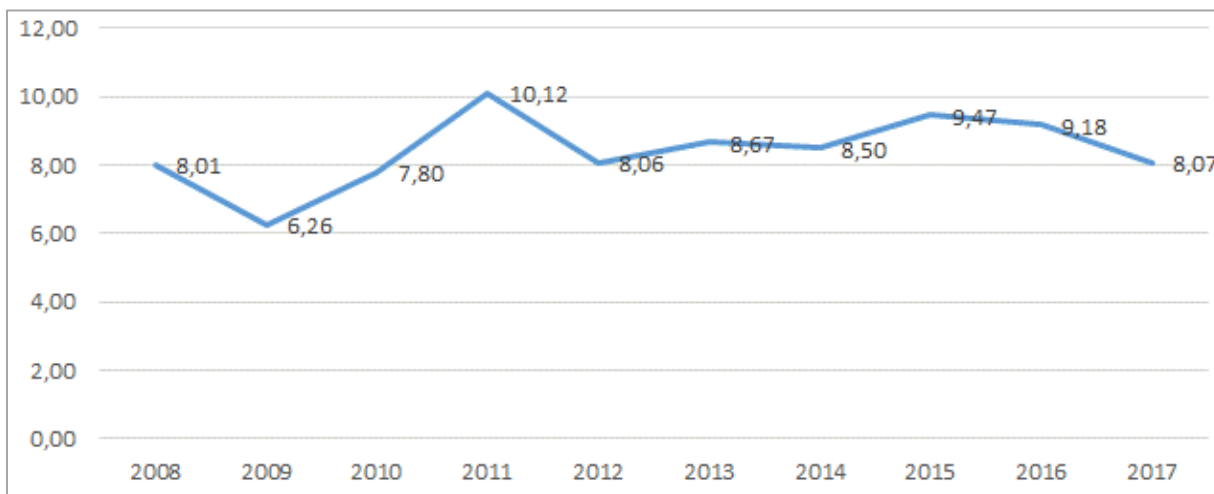
3.3 Prisoverførsel i leverandørkæden i Danmark

3.3.1 Råvarepriser

Førstesalgspris

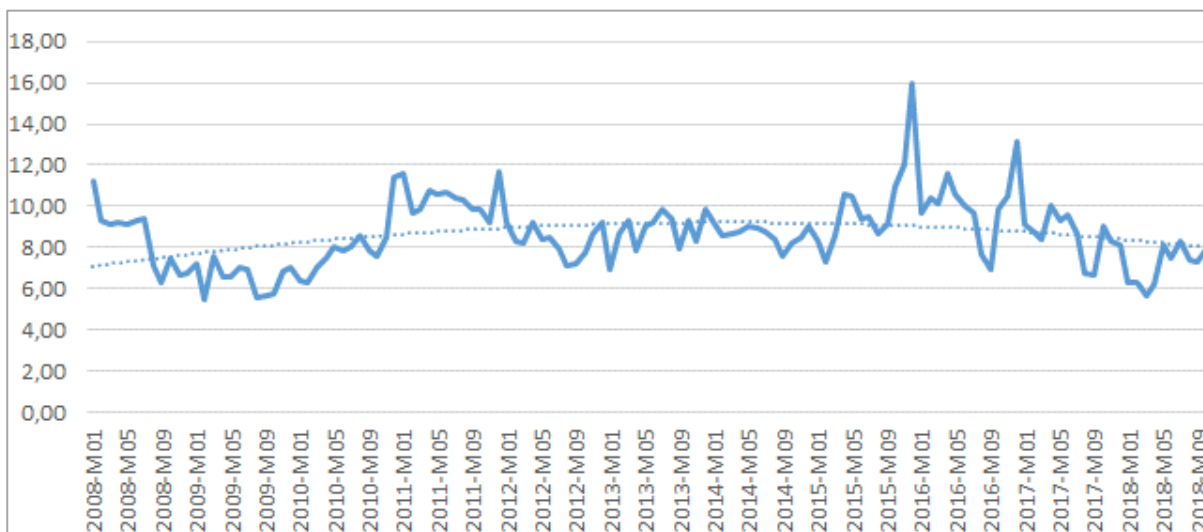
Den årlige gennemsnitspris spænder fra 6,26 EUR/kg til 10,12 EUR/kg (henholdsvis i 2009 og 2011). Gennemsnitsprisen i 2017 var 8,07 EUR/kg (sammenlignet med 9,18 EUR/kg i 2016). Priserne er højest i december måned (fx 15,94 EUR/kg i december 2015 og 13,17 EUR/kg i december 2016) på grund af større efterspørgsel omkring jul og nytår, hvor produktionen samtidig er lav.

Figur 11: Udviklingen fra 2008 til 2017 i den årlige pris på jomfruhummere i Danmark ved førstehåndssalg (EUR/kg)



Kilde: EUMOFA

Figur 12: Udviklingen fra 2007 til 2018 i den månedlige pris på jomfruhummere i Danmark ved førstehåndssalg (EUR/kg)



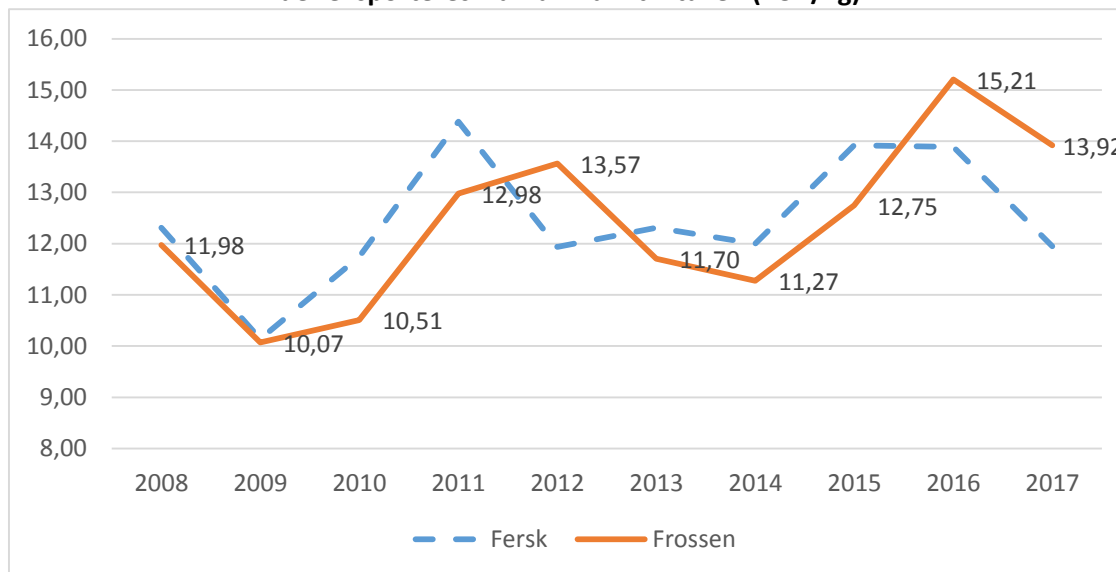
Kilde: EUMOFA

Eksportpris til Italien

Størstedelen af eksportmængden fra Danmark til Italien omfatter frosne jomfruhummere (77% i 2017). Eksportprisen for frosne jomfruhummer spænder fra 10,07 EUR/kg til 15,21 EUR/kg (henholdsvis i 2009 og 2016). Prisen i 2017 ligger på 13,92 EUR/kg for frosne varer og 11,95 EUR/kg for ferske varer. Denne eksportpris dækker både hele jomfruhummere og jomfruhummerhaler.

Baseret på kvalitative interviews ses en faldende tendens i priserne siden 2017 på grund af en stigende mængde varer på markedet.

Figur 13: Udviklingen fra 2008 til 2017 i den årlige pris på jomfruhummere, der eksporteres fra Danmark til Italien (EUR/kg)



Kilde: EUROSTAT - COMEXT

3.3.2 Prisoverførsel: Frosne jomfruhummere - hele jomfruhummere og jomfruhummerhaler - der eksporteres til Italien

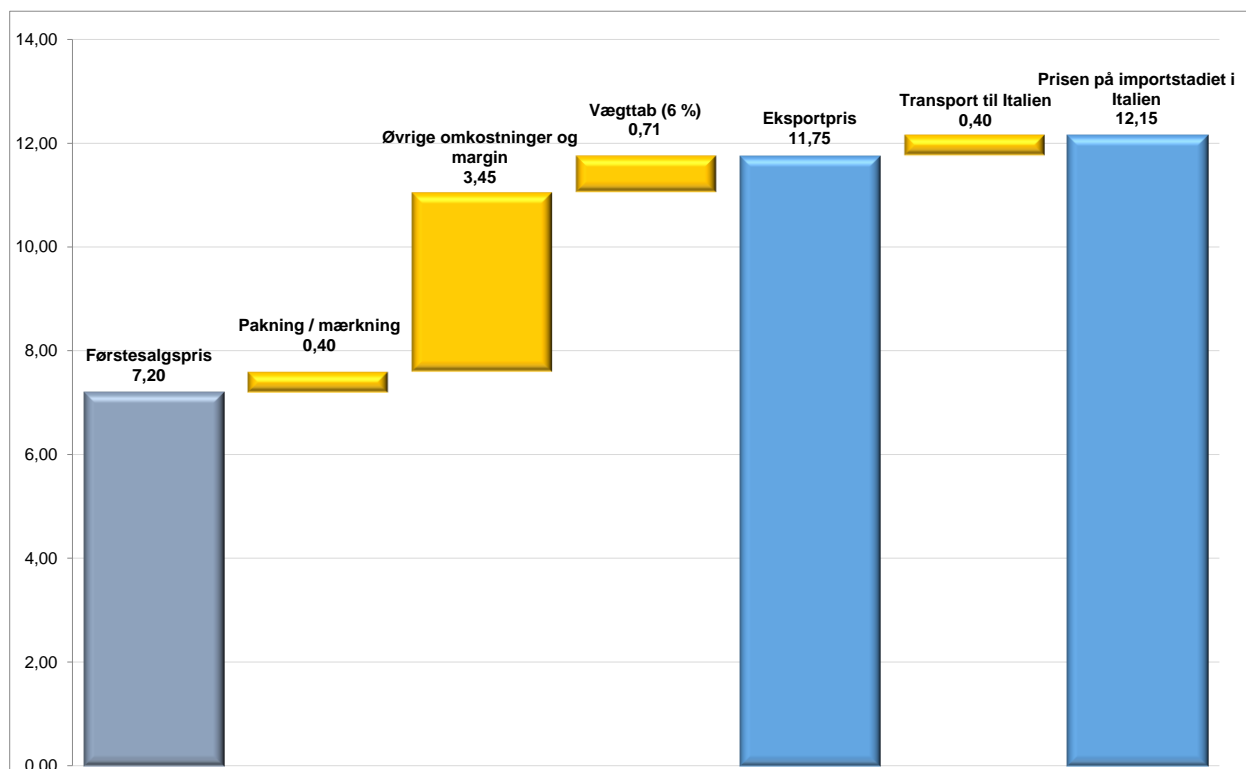
Prisoverførselsanalysen omfatter frosne jomfruhummere, der eksporteres fra Danmark til Italien (dette er den primære eksport fra Danmark). Prisoverførselsanalysen bygger på statistiske data (EUMOFA, EUROSTAT-COMEXT) samt oplysninger indsamlet i andre medlemslande. Førstesalgsprisen er baseret på data fra EUMOFA for 2018 (november 2017 til oktober 2018), og eksportprisen er baseret på data fra Eurostat-Comext (november 2017 til oktober 2018). Emballeringsomkostninger, transportomkostninger og vægttab ekstrapoleres fra data indsamlet i Irland (prisoverførslerne omfatter eksport af frosne jomfruhummer fra Irland til Italien). "Øvrige omkostninger og margin" vurderes på baggrund af førstesalgspriser og eksportpriser. Øvrige omkostninger ser ud til at spille en væsentlig rolle (3,77 EUR/kg), idet de højst sandsynligt omfatter både omkostninger i forbindelse med salg af hele jomfruhummere og omkostninger i forbindelse med forarbejdning og salg af jomfruhummerhaler (forarbejdningsomkostninger, svind i råvarerne). Vægttabet skønnes at ligge på 6% (baseret på interviews med en irsk eksportør), hvilket relaterer sig til tab af vand i leverandørkæden.

Tabel 9: Prisoverførsel for jomfruummere hos storforhandlere i Danmark

	Priser og omkostninger (EUR/kg)	% endelig pris
Førstesalgspris	7,20	59%
Pakning / mærkning	0,40	3%
Øvrige omkostninger og margin (forarbejdning, svind i råvarerne for haler, arbejdsomkostninger, nettofortjeneste mv.)	3,45	28%
Vægttab (6%)	0,71	6%
Eksportpris	11,75	97%
Transport til Italien	0,40	3%
Pris på importstadiet i Italien	12,15	100%

Kilde: EUMOFA

Figur 14: Prisoverførsel for jomfruummere, der eksporteres fra Danmark til Italien gennem storforhandlere



Kilde: EUMOFA

4 Det franske marked

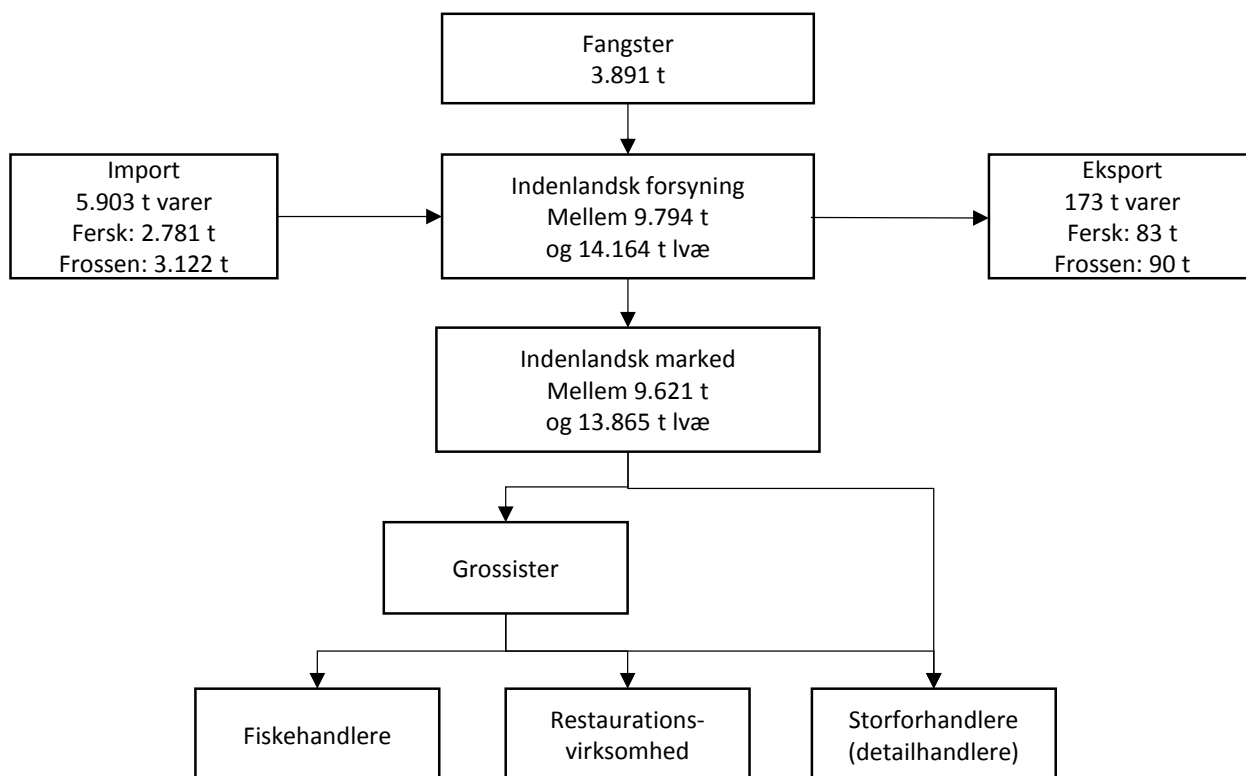
4.1 Leverandørkæden for jomfruhummer

4.1.1 Forsyningsbalance

Forsyningen i Frankrig er baseret på både indenlandske fangster og import. Den indenlandske produktion afsættes hovedsageligt som levende jomfruhummere i de kystområder, hvor de landes (den nordlige del af Biscayabugten). Importerede varer er både friske og frosne jomfruhummere, som sælges over hele landet. Eksporten er fortsat begrænset (173 tons varer i 2017).

Det indenlandske marked varierer fra 9.621 tons levende vægt-ækvivalent (hvis vi forudsætter, at de importerede og eksporterede varer er hele jomfruhummere) til 13.865 tons levende vægt-ækvivalent. Tallene er baseret på omregningsfaktorer for hver KN-kode og på forudsætninger om andelen af hele jomfruhummere eller jomfruhummerhaler for hver kode. (Ifølge data fra FranceAgriMer/Kantar Worldpanel var forbruget hos husholdninger 3.210 tons i 2017).

Figur 15: Leverandørkæden i Frankrig (tal fra 2017)



Der beregnes et minimum (baseret på tons varer) og et maksimum (baseret på levende vægt-ækvivalenter) for den indenlandske forsyning og det indenlandske marked.

Kilde: baseret på data fra EUROSTAT

4.1.2 Oversigt over leverandørkæden

Jomfruhummere landes primært levende i Frankrig. Levende jomfruhummere landes af kystfartøjer, som fisker i Biscayabugten (trawlere). Franske fartøjer fisker desuden i de irske og britiske farvande og lander ferske jomfruhummere (ikke-levende). Ferske jomfruhummere, som ikke er levende, kaldes på fransk "*langoustine glacée*" (isafkølet jomfruhummer). Jomfruhummere importeres også levende fra Storbritannien.

Jomfruummere landes hovedsageligt i de havne, der vender mod Biscayabugten (Atlantehavskysten), og de vigtigste landingssteder ligger i Bretagne (Le Guilvinec, Lorient og Concarneau). Jomfruummere landes også i Pays de la Loire-regionen.

4.2 Beskrivelse af det franske marked og forbrug

Ifølge tal fra FranceAgriMer (baseret på Kantar Worldpanel), lå husholdningernes forbrug på 3.210 tons i 2017. Forbrugets samlede værdi var 49,6 mio. EUR i 2017 (+12% siden 2012). Ca. to-tredjedele (65,9%) af mængden købes hos storforhandlere, 17,2% købes hos fiskehandlere og 14,5% købes på markeder. Gennemsnitsprisen for forbrugere lå på 15,5 EUR/kg i 2017, hvilket dækker alle behandlingsgrader af jomfruummere (levende, fersk, frossen) og alle størrelser.

Tabel 10: Husholdningernes forbrug af jomfruummere i Frankrig i 2017

	% mængde	% værdi	Pris (EUR/kg)
Storforhandlere	65,9	60,3	14,2
Fiskehandler	17,2	16,0	17,0
Marked	14,5	21,6	19,4
Øvrige	2,4	2,1	/

Kilde: FranceAgriMer baseret på Kantar Worldpanel

Forbruget er størst mellem marts og juli (hvor produktionen er højest) og i december (omkring jul og nytår). Forbruget er størst i det vestlige Frankrig tæt på landingsstederne.

Fangst fra kystfartøjer bliver landet levende. Varen afsættes hovedsageligt i kystområderne:

- Storforhandlere i nærheden af Lorient og Le Guilvinec (den sydlige del af Bretagne) køber jomfruummere direkte på auktion og kan 1 eller 2 timer efter førstehåndssalg tilbyde levende varer i ferskfiskudsalget i deres butik. Levende jomfruummere er et traditionelt og populært produkt, som er med til at gøre en forretning mere attraktiv.
- Lokale grossister ("*mareyeur*") køber jomfruummere og sælger dem til restauranter og fiskehandlere i området. Der er kun få grossister, som har opbygget ekspertise i at sælge levende jomfruummere mere end 30 km fra landingsstedet.
- Fiskehandlere på udendørsmarkeder køber også jomfruummere direkte på auktioner, som de derefter sælger videre til forbrugerne samme dag efter et par timers kørsel.

Opbevaringen af jomfruummere i levende stand er et centralt tema i forhold til udviklingen på markedet for jomfruummere i Frankrig. Der er de seneste 10 år blevet investeret i trawlere til kystfiskeri med tanke om bord til opbevaring af jomfruummere, så de holdes i den bedst mulige stand så længe som muligt.

Producenten *Les Pêcheurs de Bretagne* har foretaget yderligere undersøgelser (projekt VIVANT)⁴ med henblik på at sikre bedre opbevaring og transport af jomfruummere på land. Målet er at holde krebsdyr i live i 48 timer (i stedet for de nuværende 24 timer). Dette ville gøre det muligt at sælge og markedsføre levende jomfruummere uden for kystområderne.

⁴ Les Pêcheurs de Bretagne (2018) Projet VIVANT: optimiser la vitalité des langoustines du golfe de Gascogne (<https://www.pecheursdebretagne.eu/actus/actualites-actus/nl21-vivant/>)

Der er i 2013 lavet en markedsundersøgelse af jomfruhummere i Frankrig i forbindelse med projektet "Concertation Grande Vasière" (CGV), som er udført af ⁵ RICEP⁶ og ViaAqua⁷ for AGLIA. Markedsundersøgelsen bekræftede, at forbrugsmønstrene for jomfruhummere er forskellig alt efter region. I områder tæt på landingsstederne købes jomfruhummere levende (og skal sælges videre til forbrugerne indenfor ca. 24 timer efter landing for at kunne blive solgt levende), og dette anses for det mest almindelige, hvorimod distributionen er mere begrænset i andre områder, hvor køb af levende jomfruhummere er næsten umulig af logistiske årsager (krebsdyr lever kun ca. 24 timer efter landing).

Hovedkonklusionerne på AGLIAs undersøgelse om forbrugeradfærd i forhold til jomfruhummere er:

- Levende jomfruhummere har et bedre image end ferske, kogte og frosne jomfruhummere.
- Jomfruhummeres image ligger et sted mellem store krebsdyr (såsom hummere) og rejer.
- Jomfruhummere købes hovedsageligt hele og ferske fra et fiskeudsalg.
- Det er nemt og for det meste hurtigt for forbrugerne at tilberede jomfruhummere.
- Når forbrugerne køber frosne varer, er det uforarbejdede, hele jomfruhummere og jomfruhummerhaler.

Der er stor forskel på forbrugsmønstrene i den vestlige del af Frankrig og de øvrige områder af Frankrig (kilde: AGLIAs undersøgelse):

- Udbredelsesgraden for jomfruhummere er 20% i de vestlige områder mod 5% i de øvrige områder.
- I den vestlige del af Frankrig anses jomfruhummer for at være en traditionel og selskabelig spise, uden at varen dog regnes for et tilhøre højprissegmentet, hvorimod produktet i andre områder forbindes med højtid og fest.
- I den vestlige del af landet er der større efterspørgsel på jomfruhummere fra Biscayabugten (som opfattes som mere friske) end fra andre områder, mens oprindelsesstedet har mindre betydning i andre områder.
- I den vestlige del af Frankrig erstattes jomfruhummere kun i begrænset omfang af andre arter, mens de i de øvrige områder gerne erstattes af friske rejer.

4.3 Prisoverførsel i leverandørkæden i Frankrig

4.3.1 Råvarepriser

Førstesalgpris

Førstesalgsprisen i Frankrig er steget gennem det seneste årti fra 9,37 EUR/kg i 2008 til 11,10 EUR/kg i 2017. Der er store sæsonmæssige prisforskelle. Priserne er lavest i maj og juni, hvor der bliver landet store mængder af jomfruhummere, og højest i december hvor der bliver landet små mængder, og hvor efterspørgslen stiger på grund af jul og nytår. Nylige tal viser, at prisen fx var højest i december 2017, hvor den lå på 20,82 EUR/kg, mens den var lavest i maj 2018, hvor den lå på 10,22 EUR/kg (kilde: EUMOFA).

Prisen afhænger af den landede mængde. Den landede mængde afhænger af den tilladte fangst, krebsdyrets sæsonmæssige variation, vejforhold og andre faktorer, som det er vanskeligt for

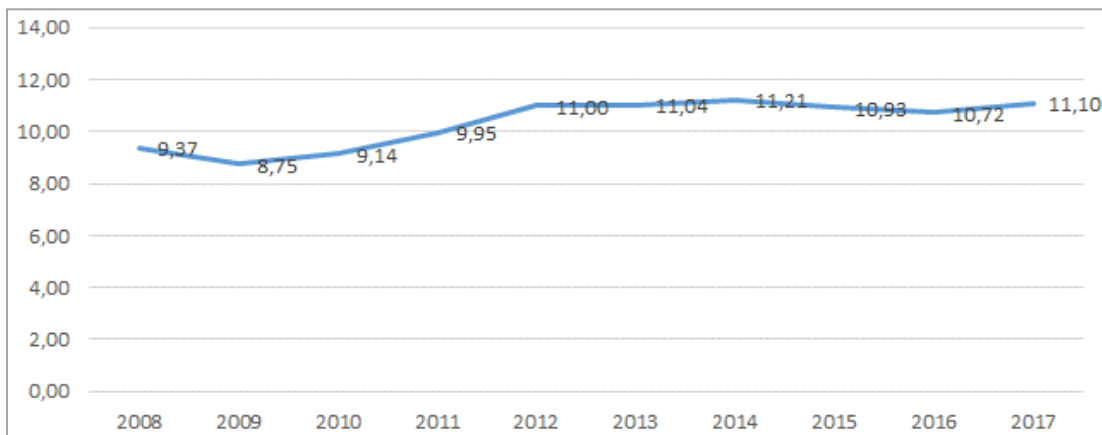
⁵ AGLIA: Association du Grand Littoral Atlantique

⁶ RICEP: Réseau d'informations et de Conseil en Economie des Pêches

⁷ Aglia (2013), Etude de marché et stratégie commerciale de la langoustine du Golfe de Gascogne (Annexe 5), fås her: http://www.aglia.fr/images/Projet/article/13/pdf/77-rapport_final_cgv_internet-small-part2.pdf

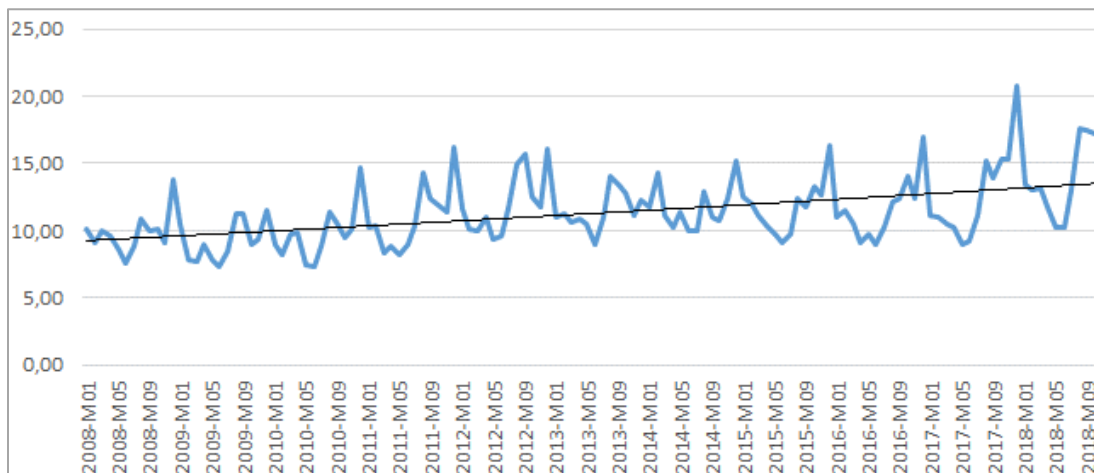
interessenterne at forudse (fx i hvor høj grad jomfruhummeren forlader sin hule). Dette kan samlet set betegnes som krebsdyrets "fangstbarhed".

Figur 16: Udviklingen fra 2007 til 2018 i den årlige pris på jomfruhummere i Frankrig ved førstehåndssalg (EUR/kg)



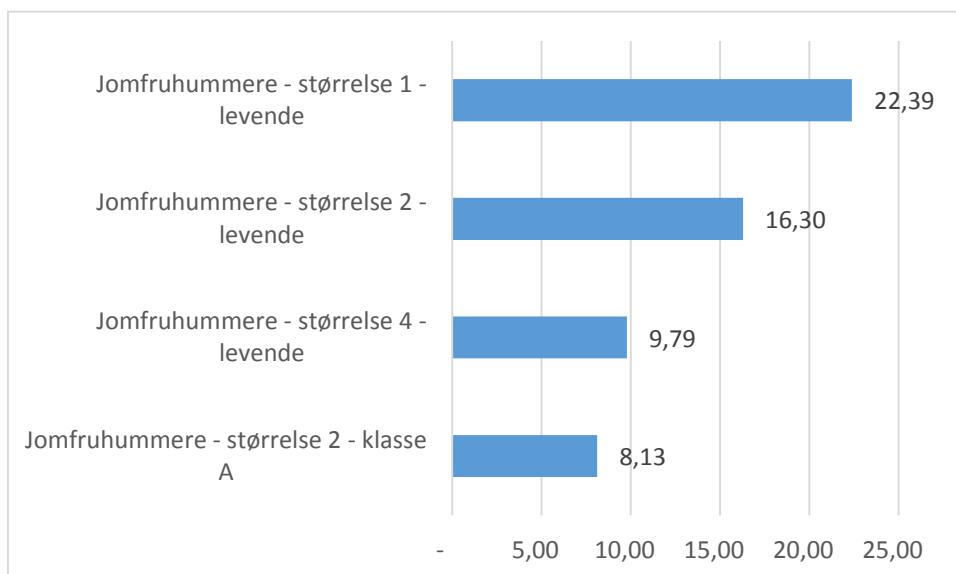
Kilde: EUMOFA

Figur 17: Udviklingen fra 2008 til 2018 i den månedlige pris på jomfruhummere i Frankrig ved førstehåndssalg (EUR/kg)



Kilde: EUMOFA

Der er store prisforskelle ved førstehåndssalg alt efter krebsdyrets størrelse, og hvilken tilstand det er i (levende eller ikke-levende). På Le Guilvinec-auktionen (Bretagne) var gennemsnitsprisen i 2017 for levende jomfruhummere fx 22,40 EUR/kg for størrelse 1 (20 krebsdyr og færre pr. kg), 16,30 EUR/kg for størrelse 2 (21 til 30 krebsdyr pr. kg) og 9,79 EUR/kg for størrelse 4 (flere end 40 krebsdyr pr. kg). Prisen for ikke-levende jomfruhummere var lavere: 8,13 EUR/kg for størrelse 2 (halvt så meget som levende jomfruhummere i samme størrelsesklasse).

Figur 18: Priser for de forskellige størrelsesklasser af jomfruhummer ved førstehåndssalg på le Guilvinec-auktionen i 2017

Kilde: Le Guilvinec-auktionen

Detailprisen

Detailprisen var 15,5 EUR/kg i 2017 (+7% siden 2008). Dette omfatter både franske og importerede jomfruhummere samt alle størrelser, behandlingsgrader og opbevaringsmåder (levende, fersk, frossen, hel, hale).

Tabel 11: Detailpriser (2008-2017)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pris (EUR/kg)	14,4	13,2	14,2	14,3	15,5	16,1	16,5	16,0	15,9	15,5

Kilde: FranceAgriMer / Kantar Worldpanel

4.3.2 Prisoverførsel: Levende jomfruhummere hos storforhandlere i kystområder nær landingspladser

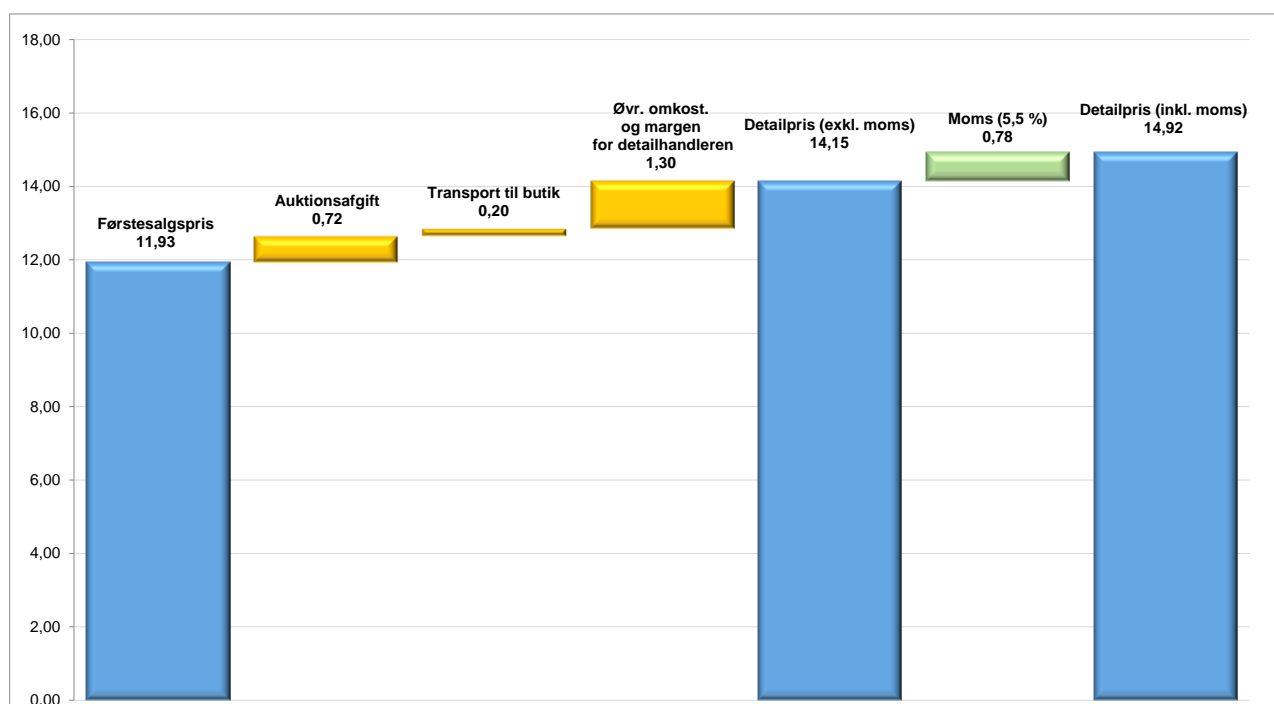
Prisoverførselsanalysen dækker over jomfruhummere, der landes i Lorient (beliggende i Bretagne, og som er en af Frankrigs største landingspladser for jomfruhummere), og som sælges levende direkte til forbrugeren via storforhandleres ferskfiskudsalg i området omkring Lorient. Jomfruhummere købes direkte på auktion af butikken, transporteres af butikkens agent og sælges direkte til forbrugeren få timer efter landingen. Detailhandlerens margin er begrænset, eftersom målet er at tilbyde et friskt produkt til en overkommelig pris for at tiltrække kunder. Prisreferencen ved førstehåndssalg er gennemsnitsprisen i 2018 til fiskere fra *Les Pêcheurs de Bretagne* (områdets primære producentorganisation) for små levende jomfruhummere, som er den størrelsesklasse, der oftest landes (størrelsesklasse 4: flere end 40 krebsdyr pr. kg). Forskellen i prisen mellem førstehåndssalg og detailprisen for forbrugere ligger stabilt på omkring 3 EUR/kg.

Tabel 12: Prisoverførsel (EUR/kg) for levende jomfruummere hos storforhandlere i Frankrig (2018)

	Priser og omkostninger (EUR/kg)	% endelig pris
Førstesalgpris	11,93	80%
Auktionsafgift	0,72	5%
Transport til butik	0,20	1%
Øvrige omkostninger og margin for detailhandleren	1,30	9%
Detailpris (ekskl. moms)	14,15	95%
Moms (5,5%)	0,78	5%
Detailpris (inkl. moms)	14,92	100%

Kilde: EUMOFA

Figur 19: Prisoverførsel (EUR/kg) for levende jomfruummere hos storforhandlere i Frankrig (2018)



Kilde: EUMOFA

5 Det irske marked

5.1 Leverandørkæden for jomfruhummer

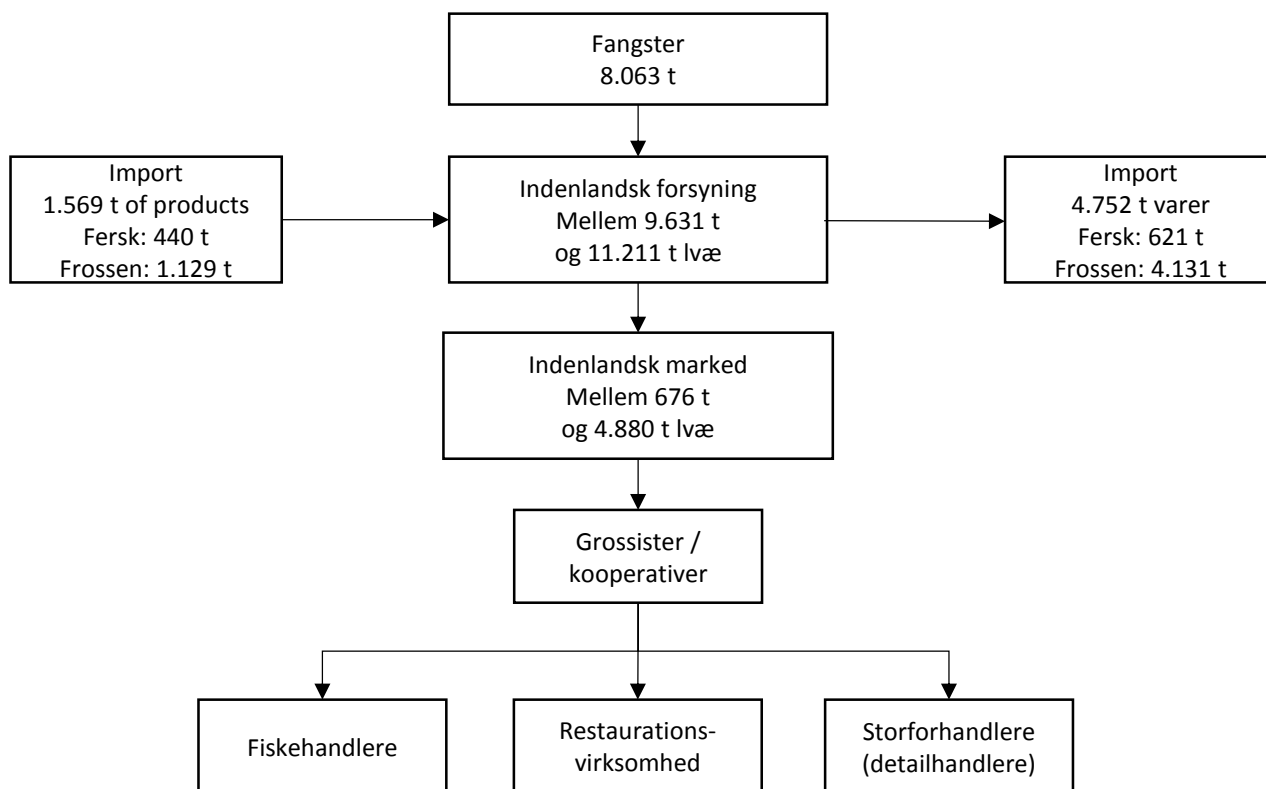
5.1.1 Forsyningsbalance

Jomfruhummer er også kendt som “Dublin Bay Prawn” i Irland. Den irske forsyning er hovedsageligt baseret på indenlandske fangster og i mindre grad på import fra Storbritannien.

Det indenlandske marked varierer fra 676 tons levende vægt-ækvivalent (hvis vi forudsætter, at de importerede og eksporterede varer er hele jomfruhummere) til 4.880 tons levende vægt-ækvivalent. Tallene er baseret på omregningsfaktorer for hver KN-kode og på forudsætninger om andelen af hele jomfruhummere eller jomfruhummerhaler for hver kode. Kvalitative interviews med interessenter (herunder storforhandlere) viser, at forbruget af jomfruhummere i Irland er lavt. Varen sælges stort set ikke hos storforhandlere, men kun hos enkelte fiskehandlere og restauranter. Der foreligger dog kun begrænsede data om det indenlandske forbrug.

Varen eksporteres primært og eksporteres især i form af frosne hele varer til Italien.

Figur 20: Leverandørkæden i Irland (tal fra 2017)



Der beregnes et minimum (baseret på tons varer) og et maksimum (baseret på levende vægt-ækvivalenter) for den indenlandske forsyning og det indenlandske marked.

Kilde: baseret på data fra EUROSTAT

5.1.2 Oversigt over leverandørkæden

Jomfruhummere fanges i Det Irske Hav og i området ved Porcupine Bank af trawlere, der opholder sig på havet i 8 til 14 dage. Jomfruhummere fra Porcupine Bank-området opnår højere priser, fordi de er større og har et højere indhold af kød. Det hænder, at nogle importører specifikt efterspørger jomfruhummere fra Porcupine-områder.

Jomfruhummerne fryses ned ombord eller på land. I løbet af det seneste årti er der foretaget investeringer i fryserne ombord på fiskefartøjerne, som gør det muligt at højne varens kvalitet (kvaliteten forbedres, når perioden mellem fangsten og nedfrysningen reduceres). Varen pakkes også ombord, og der tilsættes natriumdisulfit for at undgå melanose (den sorte farve på varen) under opbevaringen.

På nogle af varerne skæres halen af ombord, primært på de mindste og mest ødelagte krebsdyr. Halerne fryses også ned ombord og kan eksporteres til Storbritannien, hvor de laves til "scampi" (panerede varer). Der sker genimport af scampi til Irland. Der foreligger dog ingen nærmere data, da scampi også kan dække over reje-baserede varer.

5.2 Beskrivelse af det irske marked og forbruget

Der foreligger kun begrænsede data for det indenlandske marked for jomfruhummere. Forbruget er lavt, typiske forbrugere er restauranter og husholdninger (varer købt i specialforretninger og ikke hos storforhandlere). Tal fra Irlands Seafood Development Agency (BIM) og analysevirksomheden Kantar viser, at husholdningernes forbrug var 72 ton levende vægt-ækvivalent i 2017, primært frosne og panerede varer (dog er statistikkens nøjagtighed lav, da markederne er små).

De fleste produkter eksporteres, og markedet afhænger derfor bl.a. af den økonomiske situation i destinationslandet (primært Italien).

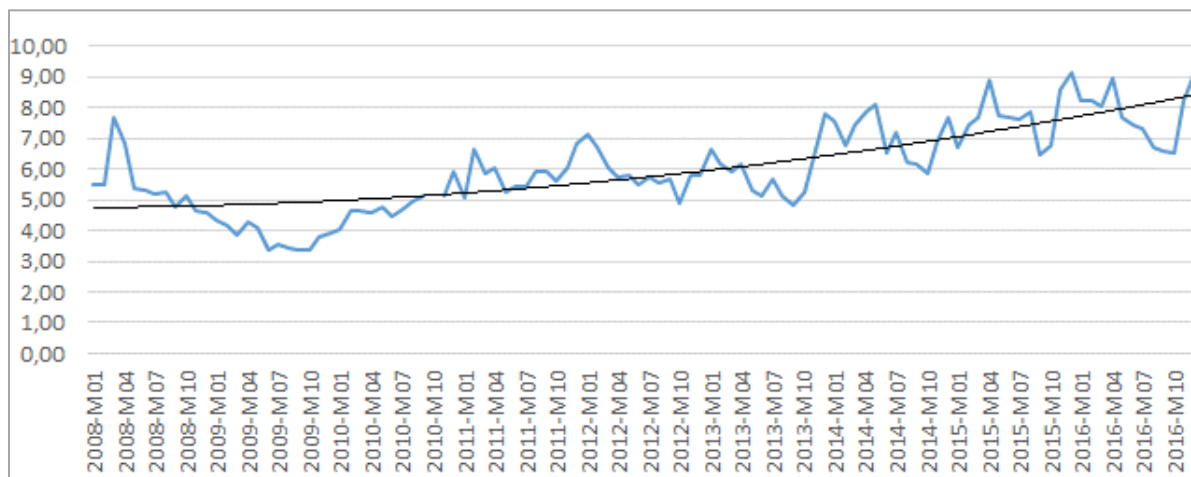
5.3 Prisoverførsel i leverandørkæden i Irland

5.3.1 Råvarepriser

Førstesalgpris

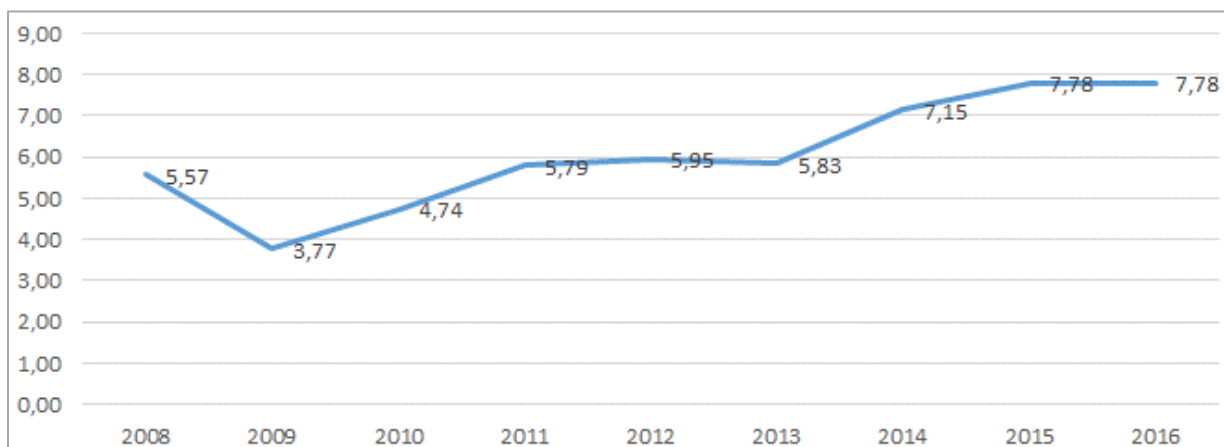
Førstesalgsprisen i Irland er steget gennem det seneste årti (7,78 EUR/kg i 2016 mod 5,57 EUR/kg i 2008, kilde EUMOFA). Tal fra BIM og Sea-Fisheries Protection Authority (SFPA) viser, at prisen steg i 2017 til 8,15 EUR/kg. Stigningen kan bl.a. hænge sammen med, at det har været muligt at nedfryse varer ombord siden 2008. Mellem 2008 og 2016 var mindsteprisen 3,37 EUR/kg i september 2009 og maksimumprisen 9,14 EUR/kg i december 2015.

Figur 21: Udviklingen fra 2008 til 2016 i den årlige pris på jomfruummere ved førstehåndssalg i Irland (EUR/kg)



Kilde: EUMOFA

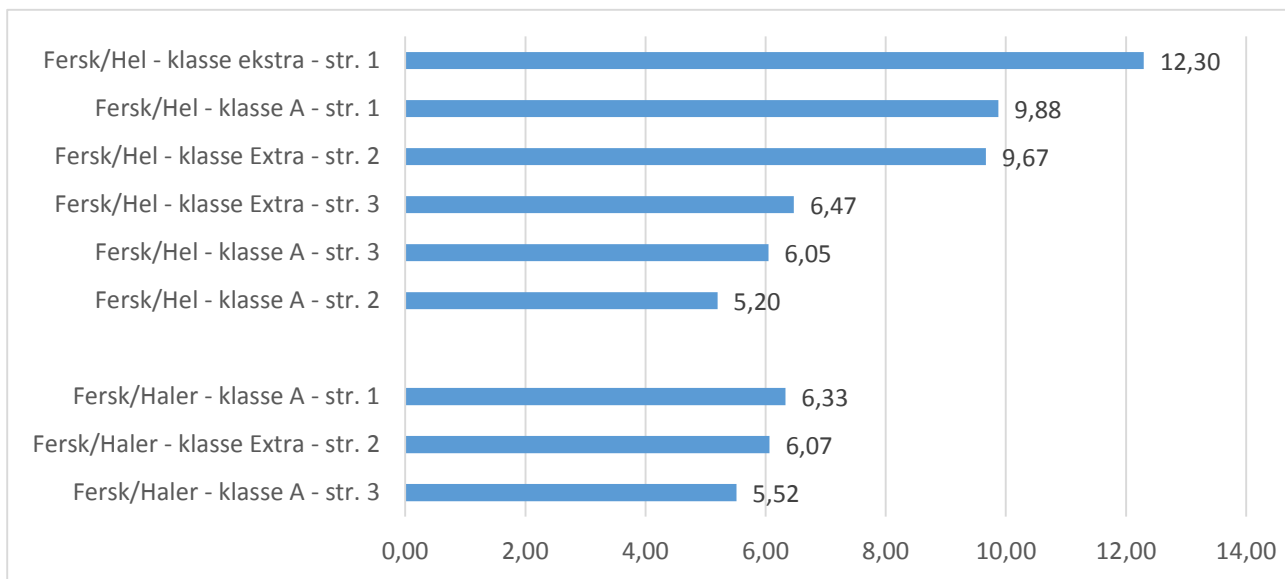
Figur 22: Udviklingen fra 2007 til 2016 i den ugentlige pris på jomfruummere ved førstehåndssalg i Irland (EUR/kg)



Kilde: EUMOFA

Priserne ved førstehåndssalg varierer alt efter størrelse, friskhedsgrader, behandlingsgrad (hel, haler) og opbevaringsmetode (fersk, frosne). Nedenstående figur indeholder tal for førstesalgpriser i Irland i 2017 fra BIM og SFPA for de største varekategorier med hensyn til mængde. For hele, ferske jomfruummere spænder førstesalgprisen mellem 5,20 EUR/kg for varer i friskhedsklasse A, størrelsesklasse 2, og 12,30 EUR/kg for varer i friskhedsklasse Ekstra, størrelsesklasse 1. Gennemsnitsprisen for hele, ferske jomfruummere var 8,46 EUR/kg i 2017 sammenlignet med 7,93 EUR/kg for hele, frosne jomfruummere (ingen oplysninger om frosne varer fordelt på varekategorier). Priserne på jomfruummerhaler ligger mellem 5,52 EUR/kg og 6,33 EUR/kg.

Figur 23: Førstesalgsprisen på jomfruhummere i Irland fordelt på klasser (2017)

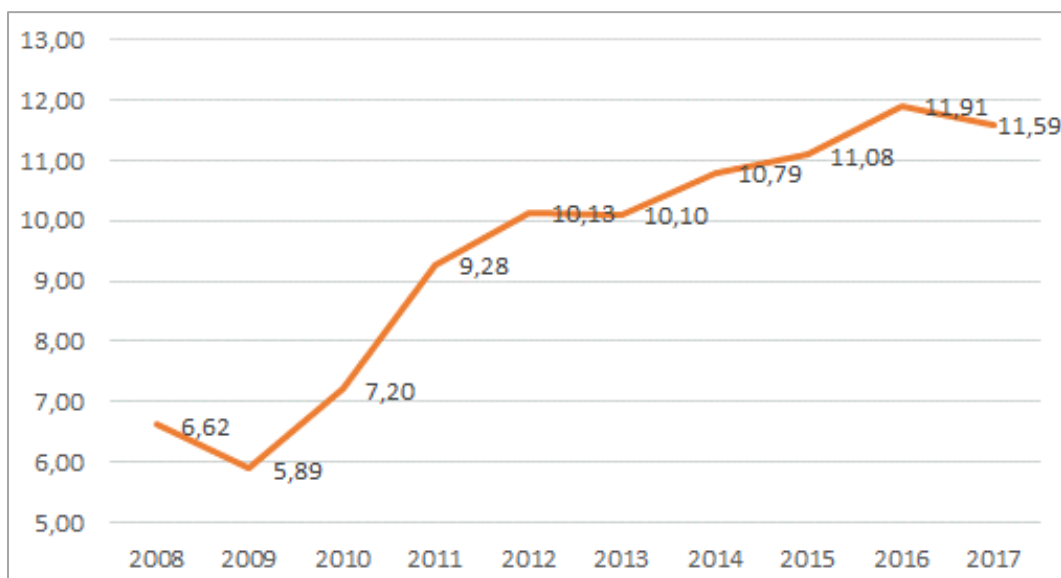


Kilde: baseret på tal fra BIM og SFPA

Eksportprisen fra Irland til Italien

Stort set alle jomfruhummere, der eksporteres fra Irland til Italien, er frosne (mellem 97% og 100%). Prisen på den frosne vare er steget siden 2009 (5,89 EUR/kg) og nåede et højdepunkt på 11,91 EUR/kg i 2016. Prisen var næsten uændret i 2017 (11,59 EUR/kg). Prisstigningen kan hænge sammen med, at det er blevet muligt at nedfryse varer ombord. Dette forbedrer kvaliteten, sammenlignet med nedfrysning på land få dage efter fangst.

Figur 24: Udviklingen fra 2008 til 2017 i den årlige pris på frosne jomfruhummere, der eksporteres fra Irland til Italien (EUR/kg)



Kilde: EUROSTAT - COMEXT

5.3.2 Prisoverførsel: Hele, frosne jomfruummere, der eksporteres til Italien

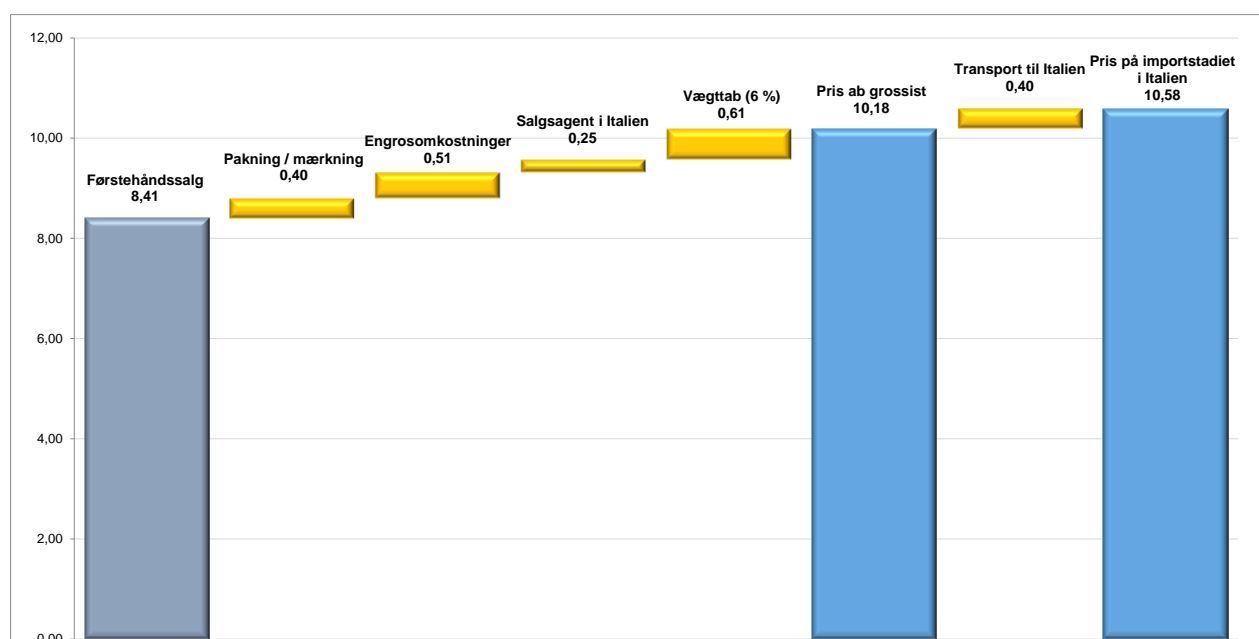
Prisoverførselsanalysen omfatter hele, frosne jomfruummere, der eksporteres til Italien. Analysen bygger på interviews med interessenter sammenholdt med tilgængelige statistikker (EUMOFA og EUROSTAT-COMEXT). Analysen dækker et gennemsnit af alle størrelser af jomfruummere. Prisen på importstadiet i Italien er 10,58 EUR/kg. Interviews viser, at prisen på importstadiet i Italien spænder fra 4,00 – 4,50 EUR/kg for de mindste jomfruummere til mere end 30 EUR/kg for de største.

Tabel 13: Prisoverførsel (EUR/kg) for hele, frosne jomfruummere, der eksporteres fra Irland til Italien (2018)

	Priser og omkostninger (EUR/kg)	% endelig pris
Førstesalgpris	8,41	79%
Pakning / mærkning	0,40	4%
Engrosomkostninger	0,51	5%
Salgsagent i Italien	0,25	2%
Vægttab (6 %)	0,61	6%
Pris ab grossist	10,18	96%
Transport til Italien	0,40	4%
Pris på importstadiet i Italien	10,58	100%

Kilde: EUMOFA

Figur 25: Prisoverførsel (EUR/kg) for hele, frosne jomfruummere, der eksporteres fra Irland til Italien (2018)



Kilde: EUMOFA

6 BILAG

6.1 Kontakter

Der er taget kontakt til følgende organisationer i forbindelse med undersøgelsen:

- Danmark
 - Danmarks Fiskeriforening, producentorganisation
 - Danish Seafood Association.
- Frankrig
 - Pêcheurs de Bretagne
 - Grossister ("*mareyeurs*") i Lorient og Loctudy
 - Storforsandler beliggende i kystområdet.
- Irland
 - Fiskerivirksomhed – eksportør af jomfruhummere
 - BIM - Ireland's Seafood Development Agency
 - Storforsandler – nationalt kontor.

Referencer

Aglia (2013), Etude de marché et stratégie commerciale de la langoustine du Golfe de Gascogne (Annexe 5), fås her: http://www.aglia.fr/images/Projet/article/13/pdf/77-rapport_final_cgv_internetsmall-part2.pdf

Eriksson S.P., Hernroth B., Baden S.P. (2013), Stress Biology and Immunology in *Nephrops norvegicus*, in The Ecology and Biology of *Nephrops norvegicus*, Edited by M. L. Johnson, M. P. Johnson, Volume 64, in Advances in Marine Biology, fås her: <https://www.sciencedirect.com/topics/agricultural-and-biological-sciences/nephrops-norvegicus>

EUMOFA Metadata, Annex 7 - Conversion factors by CN-8 codes from 2000 to 2019, fås her: <https://www.eumofa.eu/documents/20178/24415/Metadata+2+-+DM+-+Annex+7+CF+per+CN8+%252707-%252714.pdf/7e98ac0c-a8cc-4223-9114-af64ab670532>

IFREMER (2003), Langoustine (*Nephrops norvegicus*) Stock de la mer Celtique (Divisions VIIg,h du CIEM), fås her: https://www.ifremer.fr/peche/content/download/29786/411203/file/fiche%20detaill%C3%A9e%20Lorient_langoustine_mc_2003.pdf

Les Pêcheurs de Bretagne (2018) Projet VIVANT : optimiser la vitalité des langoustines du golfe de Gascogne (<https://www.pecheursdebretagne.eu/actus/actualites-actus/nl21-vivant/>)

EUMOFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

www.eumofa.eu

